

การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วน
จังหวัดชลบุรี

จิตารีย์ พอนชานา

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วน
จังหวัดชลบุรี

จิตารีย์ พอนชานา

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

An Evaluation Performances of good governance policy Executive for Chonburi Provincial
Administrative Organization

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE MASTER DEGREE OF ARTS IN POLITICAL SCIENCE
FACULTY OF POLITICAL SCIENCE AND LAWS
BURAPHA UNIVERSITY
2022
COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางาน
นิพนธ์ของ จูฑาตรีย์ พอนชานา ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร (รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิสว่าง)
ตันศิริคงคล)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอก ดร.วิเชียร
ตันศิริคงคล)

.....

..... กรรมการ

(ดร. โชติสา ขาวสนิท)

(ดร. โชติสา ขาวสนิท)

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชีรพงษ์ บัวหล้า)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

62910218: สาขาวิชา: -; ร.ม. (-)

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล/ การบริหารงาน/ การประเมิน

ฐิตารีย์ พอนชานา : การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. (An Evaluation Performances of good governance policy Executive for Chonburi Provincial Administrative Organization) คณะกรรมการควบคุมงาน นิพนธ์: วิเชียร ต้นศิริคงคล, โชติสา ขาวสนิท ปี พ.ศ. 2565.

การศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลการประเมินการ ปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี 2) เพื่อ เปรียบเทียบผลการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรองค์การ บริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่ปฏิบัติงานหน้าที่อยู่ในสำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำนวน 207 คน โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการเลือกแบบโควตา (Quota Sampling) โดยการใช้แบบสอบถาม แพลตฟอร์ม Google Form ผ่านการ Share Link ผ่าน ระบบ Line การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย 1) การประเมินการปฏิบัติงานตามนโยบาย ด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด การประเมินการ ปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากที่สุด คือ หลักประสิทธิผล รองลงมาคือ หลักนิติธรรม เปิดเผย/โปร่งใส ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ย การประเมินการปฏิบัติงานตาม นโยบายด้านธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก คือ ด้านคุณธรรม/จริยธรรม หลักการตอบสนอง การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ ภาวะรับผิดชอบ/ตรวจสอบได้ หลักประสิทธิภาพ การกระจายอำนาจ และความเสมอภาค ตามลำดับ การเปรียบเทียบผลการประเมินผลการ ปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ

อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ตำแหน่ง และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาพบว่า บุคลากร ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่มีอายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง ที่แตกต่างกัน มีการ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วน

จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่มีเพศ รายได้ และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกัน มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

62910218: MAJOR: -; M.A. (-)

KEYWORDS: good governance/ administration/ evaluation

THITALEE PORNCHAVNA : AN EVALUATION PERFORMANCES OF GOOD GOVERNANCE POLICY EXECUTIVE FOR CHONBURI PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION. ADVISORY COMMITTEE: VICHIEEN TANSIRIKONGKHON, D.Pol.Sc., SHOTISA COUSNIT, D.Pol.Sc. 2022.

This research, “An Evaluation of Performance of Good Governance Policy by Executives for Chonburi Provincial Administrative Organization”, aims to: 1) study the evaluation of the executives’ performance of good governance at Chonburi Provincial Administrative Organization; and 2) compare by differentiating the results of executives’ performance of good governance accordingly to personal factors. The sample groups in this research included 207 personnel working for Chonburi Provincial Administrative Organization which were chosen at random by means of Simple Random Sampling, and Quota Sampling, using a questionnaire which was sent via Line application as a shared link to access an online Google Form. The data analysis applied descriptive and inferential statistics.

The findings according to the objectives were composed of the following: 1) in terms of evaluating the executives’ performance of good governance at Chonburi Provincial Administrative Organization, in sum, it resulted in high levels. In considering each aspect separately, the highest mean at the highest level was placed at effectiveness, followed by the rule of law, disclosure/transparency, respectively. At high levels, there were issues of morality/ethics, response policy, participation/consensus, responsibilities/checks and balances, efficiency, decentralization, equality, respectively. In comparing the results of the executives’ performance of good governance at Chonburi Provincial Administrative Organization by differentiating personal factors, including gender, age, educational levels, income, positions, and duration of working here, the findings showed that personnel of Chonburi Provincial Administrative Organization with different age, educational background, and positions, had different results of evaluating performance of good governance at .05 level of statistical significance. As for those whose gender, income and duration of being employed were different from each other, had

similar results of evaluation of performance at .05 level of statistical significance, which contradicted the assumptions.

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอก ดร.วิเชียร ตันศิริคงคล ผู้ซึ่งกรุณาให้ความรู้ คำปรึกษา คำแนะนำ แนวทางที่ถูกต้องและชี้แนะในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ร้อยตำรวจเอก ดร.วิเชียร ตันศิริคงคล และ ดร.โชติสา ขาวสนธิ ที่กรุณาเป็นคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ในการให้คำแนะนำและตรวจสอบงานนิพนธ์เล่มนี้ให้สมบูรณ์ และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในงานนิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตรทุกท่านที่ทุ่มเทและตั้งใจถ่ายทอดความรู้ ทำให้ผู้วิจัยได้รับความรู้ ทักษะและประสบการณ์มากมาย รวมถึง บุคลากรคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและการประสานงานตลอดระยะเวลาที่ศึกษาหลักสูตรนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ที่ร่วมเป็นส่วนสนับสนุนและเป็นส่วนสำคัญในการให้ข้อมูลเพื่องานนิพนธ์เล่มนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณอย่างที่สุดสำหรับกำลังใจและการสนับสนุนจากทุกคนในครอบครัวและเพื่อนๆ ทำให้ผู้วิจัยมีความอดทน มานะพยายาม สามารถผ่านพ้นอุปสรรคต่างๆ จนกระทั่งงานนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดี และผู้วิจัยหวังว่างานนิพนธ์เล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ได้ศึกษา หากมีส่วนดีและเป็นประโยชน์ผู้วิจัยขอมอบให้บุพการีและผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่านที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัย แต่หากมีข้อบกพร่องผู้วิจัยต้องขอภัยและน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

ฐิตารีย์ พอนชานา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
สมมุติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตงานวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2	8
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล	11
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น	19
แนวความคิดเกี่ยวกับนโยบาย.....	27

ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด	31
นโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี.....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
กรอบแนวคิดในการวิจัย	61
บทที่ 3	63
วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	63
การสร้างเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บข้อมูล	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล	68
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	70
บทที่ 4	71
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	71
ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	72
ส่วนที่ 2 การประเมินการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การ บริหารส่วนจังหวัดชลบุรี.....	75
ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย	88
บทที่ 5	97
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	97
สรุปผลการวิจัย	97
อภิปรายผลการวิจัย.....	101
ข้อเสนอแนะ.....	106
บรรณานุกรม	108

บรรณานุกรม112

ประวัติย่อของผู้วิจัย114

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 แสดงอัตรากำลังข้าราชการ พนักงานจ้าง และลูกจ้างประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี.....	37
ตารางที่ 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	65
ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	72
ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	72
ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	73
ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	73
ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง.....	74
ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	74
ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในภาพรวม.....	75
ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบาย ด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี หลักประสิทธิภาพ (Efficiency)	76
ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี หลักประสิทธิผล (Effectiveness)	78
ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี หลักการตอบสนอง (Responsiveness)	79
ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ภาระรับผิดชอบ/ตรวจสอบได้ (Accountability)	80
ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เปิดเผย/โปร่งใส (Transparency)	81

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี หลักนิติธรรม (Rule of Law)82

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ความเสมอภาค (Equity)83

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบาย ด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหานันทามติ (Participation/ Consensus Oriented)84

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การกระจายอำนาจ (Decentralization)86

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี คุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethic)87

ตารางที่ 20 วิเคราะห์เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ.....88

ตารางที่ 21 วิเคราะห์เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ.....89

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างตำแหน่งกับการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี89

ตารางที่ 23 วิเคราะห์เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา90

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างตำแหน่งกับการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี91

ตารางที่ 25 วิเคราะห์เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้ต่อเดือน91

ตารางที่ 26 วิเคราะห์เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหาร
จัดการตามธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามตำแหน่ง.....92

ตารางที่ 27 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างตำแหน่งกับการประเมินผลการปฏิบัติงานตาม
นโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี93

ตารางที่ 28 วิเคราะห์เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหาร
จัดการตามธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามระยะเวลาในการ
ปฏิบัติงาน.....94

ตารางที่ 29 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย95

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 แผนที่เขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี	32
ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย	62

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปี 2021 สังคมยุคปัจจุบันประเทศชาติอาจถือได้ว่าอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ มีการเปลี่ยนแปลงมากมาย ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม รวมถึงการบริหารภาครัฐและเอกชนที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ เพราะความก้าวหน้าทางการสื่อสาร เทคโนโลยี การเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารที่ทันต่อสถานการณ์ของประชาชน แต่ระบบการบริหารไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ขาดประสิทธิภาพ ส่งผลกระทบต่อองค์กรต่าง ๆ หลายด้านและมากมาย แนวทางการบริหารงาน เพื่อส่วนร่วม ควรเน้นแนวความคิดที่สร้างสรรค์และพัฒนา สร้างวิสัยทัศน์ หรือคิดใหม่ ทำใหม่ โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ตามมติคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2555 มีมติเห็นชอบกับหลักธรรมาภิบาลตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เสนอ ดังนี้ ประกอบด้วย 1.หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) 2. หลักประสิทธิผล (Effectiveness) 3.หลักการตอบสนอง (Responsiveness) 4.ภาวะรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) 5.เปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) 6.หลักนิติธรรม (Rule of Law) 7.ความเสมอภาค (Equity) 8.การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ (Participation/ Consensus Oriented) 9.การกระจายอำนาจ (Decentralization) และ 10. คุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethic)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 20 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 6 เมษายน พุทธศักราช 2560 รัฐเดิม 134 ตอนที่ 40 ก หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 76 รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะและการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็วไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2545 กระทรวงมหาดไทย มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบำบัดทุกข์บำรุงสุขการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน การอำนวยความสะดวกของสังคม การส่งเสริมและพัฒนาการเมืองการปกครองการพัฒนาการบริหารราชการส่วนภูมิภาค การปกครองท้องถิ่น การส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและพัฒนาชุมชน

การทะเบียนราษฎรความมั่นคงภายในกิจการสาธารณสุข และการพัฒนาเมือง และราชการอื่นตามที่ มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยหรือส่วนราชการที่สังกัด กระทรวงมหาดไทย (ที่มา : <http://www.moi.go.th/>: ปี 2564)

องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) มีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีพื้นที่รับผิดชอบทั้ง จังหวัดเป็นหน่วยงานที่สังกัดกระทรวงมหาดไทย และเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศไทย โดยมีอยู่ในทุกจังหวัดๆ ละ 1 แห่ง (ยกเว้นกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นการ ปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ) รวม 76 แห่ง จัดตั้งขึ้นเพื่อบริการสาธารณสุขประโยชน์ในเขต จังหวัด ตลอดทั้งช่วยเหลือพัฒนางานของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) รวมทั้ง การประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อไม่ให้งานซ้ำซ้อน การบริหารงานขององค์การบริหารส่วน จังหวัดในปัจจุบันเป็นไปตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 และมีการแก้ไข เพิ่มเติมถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2562 (ฉบับที่ 5)

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 มาตราที่ 35/4 กำหนดว่า ก่อนนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดเข้ารับหน้าที่ ให้ประธานสภา องค์การบริหารส่วนจังหวัดเรียกประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อให้นายกององค์การ บริหารส่วนจังหวัดแถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยไม่มีการลงมติ

จังหวัดชลบุรีแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 11 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองชลบุรี อำเภอพนัสนิคม อำเภอพานทอง อำเภอบ้านบึง อำเภอศรีราชา อำเภอเกาะจันทร์ อำเภอบ่อทอง อำเภอหนองใหญ่ อำเภอบางละมุง อำเภอสัตหีบ และอำเภอเกาะสีชัง การปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร 2 แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครแหลมฉบัง และเทศบาลนครเจ้าพระยาสุรศักดิ์ เทศบาลเมือง 10 แห่ง เทศบาลตำบล 35 แห่ง องค์การ บริหารส่วนตำบล 50 แห่ง และมีรูปแบบการปกครองพิเศษ 1 แห่ง คือ เมืองพัทยา แยกจากการ ปกครองของอำเภอบางละมุง เนื่องจากเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับนานาชาติ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มีงบประมาณในการพัฒนาจังหวัดชลบุรีประมาณรายรับ ปีงบประมาณ 2564 (เป็นรายได้ที่มาจากการจัดเก็บเอง เช่น ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม เป็นต้น รายได้ที่ รัฐบาลเก็บแล้วจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น) รวมเป็นเงินจำนวน 3,800,000,000 บาท (สามพันแปดร้อยล้านบาท) นายวิทยา คุณปลื้ม นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จึงได้กำหนดนโยบายและให้ความสำคัญในการกำหนด ทิศทางในการพัฒนาจังหวัดชลบุรีเป็นอย่างมาก เนื่องจากผู้บริหารจะได้ทราบถึงความก้าวหน้า โอกาส อุปสรรคหรือปัญหาต่าง ๆ แล้วยังสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง โดย

ได้แถลงการณ์ไว้ในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ครั้งแรก เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2564 ภายใต้วิสัยทัศน์ “ชลบุรี สร้างสรรค์ ยั่งยืน” (CHONBURI : Smart Creative & Sustainable City) โดยกำหนดการพัฒนาอย่างสร้างสรรค์และยั่งยืนจำนวน 7 นโยบายการพัฒนา ได้แก่

1. ด้านสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพชีวิต
2. ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
3. ด้านเศรษฐกิจ ส่งเสริมการท่องเที่ยว ยกระดับสินค้าชุมชน พัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน
4. ด้านพัฒนาเมือง พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค คมนาคม ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม
5. ด้านกีฬา พัฒนาและส่งเสริมกีฬาอย่างยั่งยืน
6. ด้านอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และพลังงานอย่างยั่งยืน
7. ด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

ผู้วิจัยให้ความสนใจด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นหัวใจหลักในการขับเคลื่อนการทำงานโดยมุ่งเน้นให้เห็นถึงสำเร็จ ด้วยความเป็นธรรม สุจริต มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล อีกทั้งสามารถนำข้อมูลที่ได้มา เสนอผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีได้ทราบ และพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ให้มีคุณภาพที่ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

คำถามวิจัย

1. ผลการประเมินการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีอยู่ในระดับใด
2. ปัจจัยด้านใดส่งผลต่อผลการประเมินตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการประเมินการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมุติฐานการวิจัย

1. เพศของบุคลากรรองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารรองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน

2. อายุของบุคลากรรองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารรองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน

3. ระดับการศึกษาของบุคลากรรองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารรองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน

4. รายได้ต่อเดือนของบุคลากรรองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารรองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน

5. ตำแหน่งของบุคลากรรองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารรองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน

6. ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของบุคลากรรองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารรองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน

ขอบเขตงานวิจัย

ขอบเขตของการศึกษาแบ่งออกเป็น ขอบเขตช่วงเวลา ขอบเขตพื้นที่ ขอบเขตเนื้อหาในการศึกษา และขอบเขตหน่วยวิเคราะห์ประชากร

1. ขอบเขตช่วงเวลา

- 1) ผู้วิจัยดำเนินโครงการวิจัย คาดว่าใช้ระยะเวลาทั้งหมดตลอดโครงการ 1 ปี
- 2) เริ่มโครงการวิจัย วันที่ 15 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2564
- 3) เริ่มเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียง จำนวน 30 ชุด โดยคาดว่าใช้ระยะเวลา 15 วัน นับจากวันที่ผู้วิจัยได้ผ่านการรับรองจริยธรรมในบัณฑิตมหาวิทยาลัยเพื่อนำมาทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยได้ผลค่าความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า .075

4) เริ่มเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 207 ชุด โดยเริ่มเก็บข้อมูลนับจากวันที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยคาดว่าจะใช้ระยะเวลา 30 วัน

5) วันที่คาดว่าจะโครงการวิจัยจะแล้วเสร็จหรือปิดโครงการวิจัย วันที่ 14 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2565

ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผลการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี (วันที่ 1 มกราคม 2565 ถึงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2565)

2. ขอบเขตพื้นที่

การศึกษาการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยใช้เขตพื้นที่การศึกษาภายในสำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ซึ่งประกอบด้วย สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานเลขานุการองค์การบริหารส่วนจังหวัด กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ กองคลัง สำนักช่าง กองสวัสดิการสังคม กองพัสดุ และทรัพย์สิน กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กองการท่องเที่ยวและกีฬา กองการเจ้าหน้าที่ กองสาธารณสุข และหน่วยตรวจสอบภายใน

3. ขอบเขตเนื้อหา

มุ่งศึกษาการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การรับรู้ ความเข้าใจและทัศนคติของข้าราชการและพนักงานจ้างที่มีต่อนโยบาย รวมถึงปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงนโยบาย โดยหลักธรรมาภิบาล 10 ข้อ คือ 1. หลักประสิทธิภาพ 2. หลักประสิทธิผล 3. หลักการตอบสนอง 4. ภาวะรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ 5. เปิดเผย/โปร่งใส 6. หลักนิติธรรม 7. ความเสมอภาค 8. การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ 9. การกระจายอำนาจ และ 10. คุณธรรม/จริยธรรม

4. ขอบเขตหน่วยวิเคราะห์ประชากร

ในการศึกษาการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีครั้งนี้ ประชากร ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำและพนักงานจ้าง ในสำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ข้อมูลตามบัญชีเงินเดือนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวนทั้งสิ้น 428 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการศึกษาทำให้ทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ประกอบการพิจารณาปรับปรุง แก้ไข ขกเลิก หรือเพิ่มขยายนโยบายต่อไปในอนาคต
2. ผลการศึกษาทำให้ทราบระดับความเข้าใจและทัศนคติของบุคลากรในสังกัด ที่มีต่อตัวนโยบายซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันให้นโยบายบรรลุผลตามเป้าหมาย
3. ผลการศึกษาทำให้ทราบถึงระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

นิยามศัพท์เฉพาะ

องค์การบริหารส่วนจังหวัด หมายถึง สำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
 คณะผู้บริหาร หมายถึง นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรึกษานายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด และเลขานุการนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด

บุคลากร หมายถึง ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ภายในสำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง การปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุม ดูแลกิจการต่างๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม และการบริหารจัดการที่ดี จำนวน 10 ประการ คือ

1. หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดเกิดผลิตภาพที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม
2. หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ยุทธศาสตร์เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ มี
3. หลักการตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพสามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดสร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ
4. ภาระรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถตอบคำถามและชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งต้องมีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและการให้ทุนให้โทษ
5. เปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้

ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอตลอดจนวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นไปโดยง่าย

6. หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่าง ๆ

7. เสมอภาค (Equity) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกด้านชายหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม และอื่น ๆ

8. การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ (Participation/ Consensus Oriented) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิด แก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงาน และร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน

9. การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการควรมีการมอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบ ในกาตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมรวมทั้งมีการโอนถ่ายบทบาทและภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคม

10. คุณธรรม/จริยธรรม (Morality/ Ethic) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมีจิตสำนึก ความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และตรงตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐาน

การบริหารงาน หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการทำงานในการจัดการทรัพยากร เพื่อให้ผลของงานมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

ผลการประเมิน หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลตามนโยบายของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

นโยบาย หมายถึง แนวทางการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มีแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล
2. แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล
3. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
4. แนวคิดเกี่ยวกับนโยบาย
5. ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
6. นโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล

โดยทั่วไปเมื่อกล่าวถึง “เกณฑ์” มักจะหมายถึง ลักษณะหรือระดับของการวัดที่ถือว่ามีคุณภาพ อันจะบ่งชี้ถึงความสำเร็จในการดำเนินงาน ซึ่งเกณฑ์ในการประเมินผลนโยบายนั้น ดันน์ (Dunn) ได้แบ่งเกณฑ์ออกหลายเกณฑ์ด้วยกันคือ เกณฑ์ประสิทธิภาพ (Efficiency) เกณฑ์ประสิทธิผล (Effectiveness) เกณฑ์ความพอเพียง (Adequacy) เกณฑ์ความเป็นธรรม (Equity) เกณฑ์ความพอใจ (Satisfaction) ซึ่งจะได้อธิบายรายละเอียดแต่ละเกณฑ์ดังนี้

1. เกณฑ์ประสิทธิภาพ (Efficiency)

“ประสิทธิภาพ” เอทซีโอนี (Etzioni) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง จำนวนการใช้ทรัพยากรในการทำให้เกิดผลผลิตต่อหน่วยต่ำ ส่วนปอยเตอร์ (Poister) กล่าวว่า “ประสิทธิภาพ” หมายถึง การสร้างผลผลิตหรือผลลัพธ์โดยใช้ความพยายามหรือค่าใช้จ่ายในอัตราที่ต่ำที่สุด นอกจากนั้น ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพิงษ์ (2541:5) ได้ให้ความหมายว่าประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถของบุคลากร องค์การ เครื่องอำนวยความสะดวก การปฏิบัติและกิจกรรม ซึ่งมุ่งเปรียบเทียบระหว่างผลลัพธ์กับความพยายามที่ลงทุนไปก่อนหน้านี้

จากความหมายข้างต้น ประสิทธิภาพ คือ อัตราส่วนความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์ หรือปัจจัยนำออก (Output) ของนโยบาย แผนงาน โครงการกับความพยายาม หรือปัจจัยนำเข้า (Input) ส่วนนโยบาย แผนงาน โครงการ โดยมุ่งที่การเพิ่มผลลัพธ์ในระดับสูงสุดต่อหนึ่งหน่วยการลงทุน จึงอาจกล่าวได้ว่าการประเมินโดยใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพนั้น ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ (Cost-Benefit Analysis) ดังสมการ ผลลัพธ์ ÷ ได้แก่ ประสิทธิภาพ = ปัจจัยนำเข้า (Input)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่านโยบายที่มีประสิทธิภาพ คือ นโยบายที่นำไปปฏิบัติแล้วได้ประโยชน์ตอบแทนสูงสุด เสียค่าใช้จ่ายหรือลงทุนต่ำสุด และเน้นผลลัพธ์หรือประโยชน์ที่เป็นตัวเงิน (Tangible Benefit) ซึ่งโดยทั่วไปนโยบายสาธารณะที่มีวัตถุประสงค์หรือมุ่งผลประโยชน์ตอบแทนที่เป็นตัวเงินมักนิยมประเมินผลโดยใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพ เช่น นโยบายเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร นโยบายการสร้างเขื่อนผลิตกระแสไฟฟ้า นโยบายสร้างสนามบิน นโยบายสร้างทางด่วน นโยบายสร้างรถไฟฟ้าใต้ดิน เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นนโยบายที่เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)

2. เกณฑ์ประสิทธิผล (Effectiveness)

ในทัศนะของเอทซี โอนี “ประสิทธิผล” หมายถึง ระดับการบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ส่วน ฌวลย์รัฐ วรเทพพิพิงษ์ (2541:5) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ประสิทธิผลของนโยบาย หมายถึงขอบเขตของการที่นโยบายนั้นได้รับผลประโยชน์ต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ รวมทั้งผลประโยชน์ข้างเคียงอื่น ๆ ที่ไม่ได้คาดหวังไว้ด้วย หรือการเปรียบเทียบระดับความสำเร็จของนโยบายกับวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ ซึ่งโดยปกติผลของการประเมินนโยบายสาธารณะที่ใช้เกณฑ์ประสิทธิผลนั้นไม่สามารถวัดผลประโยชน์ตอบแทนที่เป็นตัวเงินได้ (Intangible Benefit) แต่วัดระหว่างผลลัพธ์กับวัตถุประสงค์หรือเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้

3. เกณฑ์ความพอเพียง (Adequacy)

“ความพอเพียง” หมายถึง ความพึงพอใจที่นโยบายสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยรวม ซึ่ง ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2539:44) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพอเพียงเป็นการเปรียบเทียบอัตราส่วนระหว่างผลลัพธ์ของนโยบาย แผนงานและโครงการกับความต้องการรวมทั้งหมดของประชาชนหรือสังคม ดังสมการ ผลลัพธ์ ÷ ได้แก่ ความพอเพียง = ความต้องการรวมทั้งหมดของสังคม

4. เกณฑ์ความเป็นธรรม (Equity)

“ความเป็นธรรม” หมายถึง การให้บริการสาธารณะแก่คนส่วนใหญ่ที่เสียเปรียบหรือด้อยโอกาสในสังคม นั่นก็คือ การประเมินผลนโยบายสาธารณะต้องประเมินผลว่านโยบายสาธารณะนั้นเกิดประโยชน์แก่คนส่วนใหญ่ที่เสียเปรียบในสังคมเพียงใด ถ้านโยบายนั้นประโยชน์ตกอยู่กับคนส่วนใหญ่ที่เสียเปรียบ อาทิ คนยากจน คนพิการ เด็ก คนชรา ฯลฯ ก็แสดงว่านโยบายสาธารณะนั้นสร้างความ

เป็นธรรมในสังคม เพราะนโยบายสาธารณะเป็นนโยบายเพื่อคนส่วนใหญ่ โดยเฉพาะคนส่วนใหญ่ที่เสียเปรียบหรือด้อยโอกาสมากกว่าคนที่ได้เปรียบหรือคนที่มีโอกาส ดังคำกล่าวของอดีตนายกรัฐมนตรี รามอน แม็กไซไซ ของประเทศฟิลิปปินส์ กล่าวว่า “บุคคลที่เกิดมามีน้อย รัฐควรให้โอกาสได้รับมากกว่า” หมายความว่าคนที่เสียเปรียบในสังคม เช่น คนยากจน เด็ก คนชรา คนพิการ รัฐควรมีนโยบายที่จะช่วยเหลือคนเหล่านั้นให้มากขึ้น ยกตัวอย่าง นโยบายสาธารณะที่มีวัตถุประสงค์เพื่อความเป็นธรรม

5. เกณฑ์ความเสมอภาค (Equality)

“ความเสมอภาค” คือ โอกาสที่จะให้ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน ทั้งคนรวยและคนจนที่จะได้รับ บริการของรัฐเท่าเทียมกัน แต่ในสังคมที่คนส่วนใหญ่ยังยากจน มีคนชั้นสูงและชั้นกลางน้อย การใช้เกณฑ์ความเสมอภาคในการประเมินผลทำได้ยาก เพราะถ้าจัดสินค้าและบริการให้ทุกคนได้รับเท่าเทียมกันคนร่ำรวยจะได้เปรียบ เพราะโดยปกติคนร่ำรวยจะสามารถพึ่งตนเองได้มากกว่า ส่วนคนยากจนจะเสียเปรียบ เพราะพึ่งตัวเองไม่ได้ ซึ่งตามหลักความจริงแล้วคนที่ยากจนด้อยโอกาส รัฐบาลควรดูแลและให้บริการมากกว่าจึงจะเกิดความเป็นธรรม ความเป็นธรรมและความเสมอภาคมักจะไปด้วยกันในสังคม ที่ประชาชนที่ฐานะความเป็นอยู่ใกล้เคียงกัน หรือสังคมที่มีคนชั้นกลางจำนวนมาก และมีคนชั้นต่ำจำนวนน้อย แต่ในสังคมที่ประชาชนมีฐานะความเป็นอยู่แตกต่างกันมาก คือ มีคนชั้นต่ำจำนวนมาก คนชั้นกลางและคนชั้นสูงมีน้อย ความเป็นธรรมและความเสมอภาคมักจะขัดแย้งกัน คือ บางครั้งเกิด “ความเป็นธรรม โดยไม่เสมอภาค” หรือ “เสมอภาคโดยไม่เป็นธรรม” ดังนั้นแนวทางที่จะสร้างความเป็นธรรมในสังคม เราควรปรับและหรือยกฐานะคนยากจนหรือคนด้อยโอกาสในสังคมให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้นตามดัชนีหรือเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เพื่อลดช่องว่างทางฐานะในสังคม คือ ต้องสร้างคนชั้นกลาง (Middle Class) ในสังคมให้มากขึ้นหรือยกระดับคนในสังคมให้เป็นคนชั้นกลางมากขึ้น

6. เกณฑ์ความพอใจ (Satisfaction)

“ความพอใจ” หมายถึง อัตราส่วนระหว่างความคาดหวังกับความเป็นจริง เช่น ถ้าเราคาดหวังว่าจะได้รับประโยชน์จากนโยบายสาธารณะ 100 หน่วย แต่เมื่อนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติแล้วปรากฏว่าได้ว่าได้ประโยชน์เกินกว่า 100 หน่วย ประชาชนส่วนใหญ่จะเกิดความพึงพอใจนโยบายสาธารณะ เพราะนโยบายสาธารณะนั้นสามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ได้

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินนโยบาย พบว่า การประเมินผลนโยบายสาธารณะถือว่าเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการนโยบายสาธารณะที่จะทำให้ผู้กำหนดนโยบายและผู้ดำเนินนโยบายไปปฏิบัติทราบถึงผลผลิตและผลลัพธ์ของการดำเนินนโยบายนั้น ๆ จุดมุ่งหมายของการประเมินผลนโยบาย เพื่อให้ทราบความก้าวหน้า และข้อบกพร่องของนโยบายหากก้าวหน้าก็จะดำเนินการต่อไป และขยายผลให้กว้างขวางในหลายพื้นที่หรือหลายกลุ่ม หากบกพร่องก็จะได้แก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

กว่าเดิม หากมีผลกระทบเชิงลบต่อบุคคล ชุมชน และสังคมโดยส่วนรวมก็อาจยุติหรือยกเลิกนโยบาย นั้นได้ วิธีการประเมินผลนโยบายที่นิยมมี 2 วิธีคือ การประเมินผลด้วยวิธีการวิจัย และการประเมินผล ด้วยระบบวิเคราะห์ สำหรับเกณฑ์ในการประเมินผลนโยบาย ได้แก่ เกณฑ์ประสิทธิภาพ เกณฑ์ประสิทธิผล เกณฑ์ความพอเพียง เกณฑ์ความเป็นธรรม เกณฑ์ความเสมอภาค เกณฑ์ความพึงพอใจ เป็นต้น

ดังนั้น การประเมินผลนโยบายมีความสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับการบริหารงานขององค์การ บริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เพราะจะช่วยให้ผู้บริหารได้ทราบถึงความก้าวหน้า โอกาส หรือปัญหา อุปสรรค ที่จะเป็นตัวส่งเสริมหรือขัดขวางความสำเร็จของนโยบาย จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถนำผล การประเมินมาพิจารณาในการตัดสินใจ ปรับปรุงแก้ไขหรือขยายผลของนโยบายองค์การบริหารส่วน จังหวัดชลบุรีให้ครอบคลุมและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมของประชาชนอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

ธนาคารโลก (World Bank) (1992, หน้า 1) ได้ให้ความหมายว่า Good Governance หมายถึง วิธีการหรือ แนวทางที่ดีที่สุดในการใช้อำนาจบริหารประเทศ โดยจัดสรรทรัพยากรทางเศรษฐกิจและ สังคมอย่าง ชาญฉลาดเพื่อการพัฒนา

โคฟี อานัน (Kofi Annan) ให้ความหมาย ธรรมาภิบาล หมายถึง แนวทางการบริหารงาน ของ รัฐบาลที่ก่อให้เกิดการเคารพสิทธิมนุษยชน หลักนิติธรรม สร้างเสริมประชาธิปไตย การดำเนินงานมี ความโปร่งใสและเพิ่มประสิทธิภาพ

องค์การพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme) ให้ความหมาย ว่า Good Governance หมายถึง การใช้อำนาจด้านต่าง ๆ เช่น การเมือง เศรษฐกิจ และอำนาจในการ บริหารเพื่อ ดเนินการกิจ โดยภาคเอกชนสามารถใช้สิทธิขั้นพื้นฐานตามกฎหมาย เพื่อการดำรงชีวิต อย่างมีความสุข

เสน่ห์ จุ้ยโต (2557, หน้า 5) ให้ความหมายของคำว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง แนวคิดการบริหาร จัดการที่ดี เพื่อให้การบริหารองค์การภาครัฐมีความสอดคล้องต่อวิสัยทัศน์ทางการเมืองในระบบ ประชาธิปไตย ได้แก่ มีการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรม มีความเสมอภาคในการณรงค์หาเสียง มีฝ่ายค้าน ที่เข้มแข็ง มีอิสระในการตัดสินใจ ปลอดภัยจากการคุกคาม มีเสรีภาพของสื่อมวลชน มีเสรีภาพในการประชุม ประท้วง มีเสรีภาพในการตั้งกลุ่มการเมืองและสมาคม มีเสรีภาพทางศาสนา ปลอดภัยจาก ภัยคุกคามทางการเมือง มีความเสมอภาพ ในกฎหมาย และมีรัฐบาล ที่ซื่อสัตย์ยึดถือประโยชน์ของ ประชาชนเป็นสำคัญ จึงนับได้ว่าธรรมาภิบาลทำหน้าที่เป็นกลไก เครื่องมือและแนวทางการ ดำเนินงานที่เชื่อมโยงกันของภาคเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยเน้น

ความจำเป็นของการสร้าง ความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน อย่างแท้จริงและต่อเนื่อง เพื่อให้ประเทศมีพื้นฐานระบบประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง มีความชอบธรรมของกฎหมาย มีเสถียรภาพ มีโครงสร้างและ กระบวนการการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ อันจะนำไปสู่การ พัฒนาประเทศที่ยั่งยืน

บวรศักดิ์ อุวรรณ โณ (2545, หน้า 17) ให้ความหมายของธรรมาภิบาลว่า เป็นระบบโครงสร้าง กระบวนการและความสัมพันธ์ของภาครัฐภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคมในการบริหารจัดการ เศรษฐกิจการเมืองและสังคมของรัฐ ซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่ดี

ประเวศ วะสี (2545, หน้า 9) อธิบายว่า การที่สังคมประกอบด้วยภาคสำคัญ ๆ 3 ภาคคือ ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน เมื่อพิจารณาถึงธรรมาภิบาลก็จะรวมถึงความโปร่งใส ความถูกต้องของสามภาคดังกล่าว ธรรมาภิบาลในทัศนะของ นายแพทย์ประเวศ วะสี ความเป็นมาของการ บริหารบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

บวรศักดิ์ อุวรรณ โณ (2542, หน้า 18-34) ได้ให้ความหมายของ ธรรมาภิบาล คือ การมีส่วนร่วม คือ ความโปร่งใส ตรวจสอบได้และคือการมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน โดยเป้าหมายของธรรมาภิบาลก็คือ การพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่าง สันติสุขของทุกภาคส่วนในสังคม กล่าวคือนัยหนึ่งก็คือ ธรรมาภิบาลมีจุดมุ่งหมายในการสร้างความ เป็นธรรมในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมให้กับทุกภาคส่วน ในสังคมไม่ใช่ภาคใดภาคหนึ่ง

มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2557 หน้า 44) กล่าวว่า ปีพุทธศักราช 2535 ธนาคาร โลกได้อธิบายถึง การบริหารกิจการบ้านเมือง (Governance) ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับลักษณะของการใช้อำนาจในการจัดการ ทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อการพัฒนา ซึ่งครอบคลุมประเด็นในเรื่องการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ การบริหารจัดการภาครัฐ การรับผิดชอบต่อรอบตัวบทกฎหมายเกี่ยวกับการ พัฒนา ความโปร่งใสและข้อมูลข่าวสาร

สถาบันแห่งธนาคาร โลก (World Bank Institute) ได้วางระเบียบวิธีในการศึกษาวิจัยเชิง เปรียบเทียบเพื่อวัดระดับคุณภาพของการบริหารกิจการบ้านเมืองของบรรดาประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งครอบคลุมประเด็น 6 มิติ ดังนี้ คือ

1) การมีสิทธิมีเสียงของประชาชนและการรับผิดชอบต่อ (Voice and Accountability) ซึ่งเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดตั้งรัฐบาลด้วยตนเอง รวมถึงการมี เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน ตลอดจนเสรีภาพในการชุมนุมและสมาคม

2) ความมีเสถียรภาพทางการเมืองและการปราศจากความรุนแรง (Political Stability and Absence of Violence) ซึ่งเป็นเรื่องของโอกาสความเป็นไปได้ที่รัฐบาลจะไร้เสถียรภาพหรือถูกโค่นล้ม

โดยอาศัยวิธีการต่าง ๆ ที่ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เช่น การใช้ความรุนแรงทางการเมือง และการก่อการร้าย

3) ประสิทธิภาพของรัฐบาล (Government Effectiveness) ซึ่งให้ความสำคัญในเรื่องของคุณภาพการให้บริการและความสามารถของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอด จนระดับความเป็นอิสระจากการแทรกแซงทางการเมือง รวมถึงคุณภาพของการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ ความมุ่งมั่นจริงจังของรัฐบาลที่มีต่อนโยบายดังกล่าว

4) คุณภาพของมาตรการควบคุม (Regulatory Quality) ซึ่งเป็นเรื่องชี้วัดความสามารถของรัฐบาลในการกำหนดนโยบายและออกมาตรการควบคุม รวมถึงการบังคับใช้นโยบายและมาตรการดังกล่าวให้เป็นที่ไปอย่างเหมาะสมและเอื้อต่อการส่งเสริมให้ภาคเอกชนสามารถพัฒนาได้

5) นิติธรรม (Rule of Law) ซึ่งเกี่ยวข้องกับระดับของการที่บุคคลฝ่ายต่าง ๆ มีความมั่นใจและยอมรับปฏิบัติตามกฎกติกาในการอยู่ร่วมกันของสังคม โดยเฉพาะคุณภาพของการบังคับให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขสัญญาการตำรวจและการอำนวยความสะดวก รวมถึงโอกาสความเป็นไปได้ที่จะเกิดอาชญากรรมและความรุนแรง

6) การควบคุมปัญหาทุจริตประพฤตินิหอบ (Control of Corruption) ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้อำนาจรัฐเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ทั้งในรูปแบบของการทุจริตประพฤตินิหอบเพียงเล็กน้อยหรือขนานใหญ่ รวมถึงการเข้าครอบครองรัฐโดยชนชั้นนำทางการเมืองและนักธุรกิจเอกชนที่มุ่งเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์

UNESCAP อธิบายว่าการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการโครงสร้างและความสัมพันธ์ของสถาบันการเมือง ซึ่งครอบคลุมทั้งในส่วนของสถาบันทางการเมืองที่มีลักษณะอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การตัดสินใจจัดสรรทรัพยากรเพื่อบริหารกิจการของบ้านเมืองและแก้ไขปัญหาของสังคม ตลอดจนกระบวนการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคส่วนหรือฝ่ายต่าง ๆ ในการกำหนดนโยบายสาธารณะและการนำนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติ ภายใต้กรอบและกระบวนการทางกฎหมายอันชอบธรรม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มั่นใจว่าข้อเรียกร้องของความต้องการของทุกฝ่ายในสังคมจะได้รับการรับฟังและนำมาพิจารณาไตร่ตรองในการตัดสินใจ และกำหนดนโยบายสาธารณะ สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งทำให้ปัญหาทุจริตหรือประพฤตินิหอบลดลงในท้ายที่สุด

นอกจากนี้ ยังได้ให้นิยามของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือ ธรรมาภิบาล (Good Governance) ว่าองค์ประกอบ 8 ประการ ดังนี้ การมีส่วนร่วม (Participation) นิติธรรม (Rule of law) ความโปร่งใส (Transparency) การตอบสนอง (Responsiveness) การมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus-

Oriented) ความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรม (Equity) ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency) ภาระรับผิดชอบ (Accountability)

ต่อมาในปี พ.ศ.2540 UNDP ได้ทบทวนและให้นิยามใหม่ว่าเป็นเรื่องของกรใช้อำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ และการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อจัดการกิจการของประเทศชาติบ้านเมือง รวมทั้งยังได้กำหนดคุณลักษณะของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาล ซึ่งได้นำเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนามนุษย์เข้ามารวมไว้ด้วย รวม 9 ประการ ดังนี้

1) การมีส่วนร่วม (Participation) ชายและหญิงทุกคนควรมีสิทธิ มีเสียงในการตัดสินใจทั้งโดยตรงหรือผ่านทางสถาบันตัวแทนอันชอบธรรมของตน ทั้งนี้การมีส่วนร่วมที่เปิดกว้างนั้นต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีเสรีภาพในการรวมกลุ่มและการแสดงความคิดเห็น รวมถึงการสามารถเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมีเหตุผลในเชิงสร้างสรรค์

2) นิติธรรม (Rule of Law) กรอบตัวบทกฎหมายต้องมีความเป็นธรรม และไม่มี การเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของสิทธิมนุษยชน

3) ความโปร่งใส (Transparency) ต้องอยู่บนพื้นฐานของการไหลเวียนอย่างเสรีของข้อมูลข่าวสาร บุคคลที่มีความสนใจเกี่ยวข้องจะต้องสามารถเข้าถึงสถาบัน กระบวนการและข้อมูลข่าวสารได้โดยตรง ทั้งนี้การได้รับข้อมูลข่าวสารดังกล่าว นั้น ต้องมีความเพียงพอต่อการทำความเข้าใจและการติดตามประเมินสถานการณ์

4) การตอบสนอง (Responsiveness) สถาบันและกระบวนการดำเนินงานต้องพยายามดูแลเอาใจใส่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย

5) การมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus-Oriented) มีการประสานความแตกต่างในผลประโยชน์ของฝ่ายต่าง ๆ เพื่อหาข้อยุติร่วมกัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นนโยบายและกระบวนการขั้นตอนใด ๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

6) ความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรม (Equity) ชายและหญิงทุกคนต้องมีโอกาสในการปรับปรุงสถานะหรือรักษาระดับชีวิตความเป็นอยู่ของตน

7) ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency) สถาบันและกระบวนการต้องสร้างผลสัมฤทธิ์ ที่ตรงต่อความต้องการ และขณะเดียวกันก็ต้องใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

8) ภาระรับผิดชอบ (Accountability) ผู้มีอำนาจตัดสินใจ ไม่ว่าจะอยู่ในภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรภาคประชาสังคมก็ตามต้องมีภาระรับผิดชอบต่อสาธารณชนทั่วไปและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียในสถาบันของตน

9) วิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Vision) ผู้นำและบรรดาสาธารณชนต้องมีมุมมองที่เปิดกว้างและเล็งการณ์ไกลเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองและการพัฒนามนุษย์ (สังคม) รวมถึงมีจิตสำนึกว่าอะไรคือความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาดังกล่าว ตลอดจนมีความเข้าใจในความสลับซับซ้อนของบริบททางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและสังคม ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ในแต่ละประเด็นนั้น

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2542) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีพ.ศ. 2542 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา การบริหารจัดการที่ดีหรือธรรมาภิบาล หรือธรรมาภิบาล (Good governance) หรือระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีนั้น ได้มีการกล่าวถึงอยู่บ้างในช่วงก่อนการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 แต่ยังไม่ค่อยแพร่หลายมากนักเมื่อประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจและการเงิน บุคคลฝ่ายต่าง ๆ จึงได้หันมาให้ความสนใจและตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในฐานะเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบูรณะสังคมและประเทศเพื่อพลิกฟื้นภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจสังคม และการเมืองของประเทศ และสามารถรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างทันสถานการณ์จึงได้มีการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีพ.ศ. 2542 ขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบปฏิบัติของส่วนราชการต่าง ๆ ในทุกระดับ โดยยึดหลักการพื้นฐาน 6 ประการ (สมศักดิ์ คงเที่ยง, 2542, หน้า 146) อันได้แก่

1. หลักนิติธรรม ได้แก่ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่ใช้ในองค์กรเป็นข้อตกลงร่วมกันและการบังคับใช้กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับดังกล่าวต้องเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับจากสมาชิกทุกฝ่ายในองค์กร กฎ และข้อบังคับเหล่านั้นต้องนำมาซึ่งความเสมอภาคของสมาชิกในองค์กร รวมทั้งสร้างภาพเอื้อต่อการควบคุมและพัฒนาสังคมนั้นด้วย แนวทางในการประยุกต์ใช้หลักนิติธรรมในองค์กร

2. หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนการทำงานให้มีความซื่อสัตย์จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตตนเป็นนิสัยประจำชาติเป็นพลเมืองดีคือ ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียม ได้แก่ สังขะคือ การรักษาความสะอาด คือการรู้จักข่มใจตนเอง ขันติคือ การอดทน อดกลั้นและการอดออม จาคะ คือ การรู้จักละวางความชั่วความทุจริต

3. หลักความโปร่งใส คือ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในองค์กร โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้เช่น บุคลากรในองค์กรรู้ขั้นตอน วิธีการทำงานที่จะติดต่อกันและสามารถตรวจสอบการทำงานได้ภายในองค์กรจะต้องมีความโปร่งใสในการตัดสินใจในการบริหารงาน บริหารเงิน บริหารคนและมีการสื่อสารที่ดีภายในองค์กร เช่น มีการกระจายข่าวรายวันหรือรายสัปดาห์ให้สมาชิกในองค์กรได้ทราบความเคลื่อนไหวขององค์กร

4. หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือบุคคลในองค์กรทุกระดับ เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากการบริหารงานหรือการดำเนินการต่าง ๆ ขององค์กรได้ร่วมรับรู้ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ รวมทั้งร่วมสนับสนุน ติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเองได้ร่วมตัดสินใจ

5. หลักความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นและตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถให้บรรลุผลสำเร็จสอดคล้องตามกฎหมาย ระเบียบขององค์กร ปฏิบัติงานอย่างมีจิตสำนึกต่อหน้าที่สังคมประชาชนและประเทศชาติโดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้รับบริการและส่วนรวมเป็นสำคัญ รวมทั้งยอมรับผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานดังกล่าวทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย ตลอดจนพร้อมแสดงข้อเท็จจริงในการประกอบการกิจต่อสาธารณชนสามารถชี้แจงเหตุผลได้และพร้อมรับการตรวจสอบจากสาธารณะ

6. หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม รวมทั้งการรักษาทรัพยากร ธรรมชาติให้มีความยั่งยืน

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบหลักของธรรมาภิบาลที่เสนอ โดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เน้นการกำหนดเป็นกรอบแนวทางให้แก่หน่วยงานราชการเพื่อถือปฏิบัติ โดยการบริหารงานในรูปแบบของธรรมาภิบาล จะเน้นที่การเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง มั่นคง ไม่เสี่ยงต่อความเสียหาย พนักงานมีความมั่นใจในองค์กรว่าสามารถปฏิบัติงานในองค์กรได้ใน ระยะยาว การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารนั้น เพื่อให้องค์กรมีความน่าเชื่อถือและได้รับ การยอมรับจากสังคม และสิ่งจำเป็นในการบริหารงานของหน่วยงานในภาครัฐ ได้แก่

1) ความรับผิดชอบตรวจสอบได้ ได้แก่ การเปิดเผยข้อมูล การมีความยุติธรรมปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความเสมอภาคและตรวจสอบได้ โปร่งใส และดำเนินการภายใต้กรอบของกฎหมาย

2) ความโปร่งใส หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ อยู่บนกฎระเบียบชัดเจน การดำเนินงานต่าง ๆ สาธารณชนสามารถรับทราบ และมีความมั่นใจได้ว่าการดำเนินงานของรัฐนั้นมาจากความตั้งใจในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายของนโยบาย

3) การปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ การที่องค์กรภาครัฐใช้อำนาจหน้าที่ หรือแสวงหาผลประโยชน์ในทางส่วนตัวเหล่านี้ถือเป็นทุจริต และการประพฤติมิชอบทั้งต่อองค์กร ภาครัฐ และเอกชน การปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานและการทำให้เกิดความโปร่งใส รวมไปถึง การปฏิรูประบบราชการ จะเป็นเครื่องมือในการปราบปรามการฉ้อฉลและเสริมสร้างธรรมาภิบาล การสร้างการมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากร ประชาชน หรือผู้มีส่วน เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจดำเนินนโยบาย มีส่วนร่วมในการควบคุมการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมจะก่อให้เกิดกระบวนการตรวจสอบ และเรียกร้องในกรณีที่เกิดความสงสัยในการ ดำเนินงานของรัฐ

4) การมีกฎหมายที่เข้มแข็ง ธรรมนูญบาลมีพื้นฐานการดำเนินการอยู่บนกรอบของ กฎหมาย โดยไม่เลือกปฏิบัติ มีการให้ความเสมอภาคเท่าเทียม และเป็นธรรมกับทุกฝ่าย มีกฎหมาย ที่เข้มแข็ง มีการระบุงการลงโทษที่ชัดเจนและมีผลบังคับใช้ได้จะเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาระบบการปกครอง เพื่อป้องกันการละเมิด หรือฝ่าฝืน การมีระบบกฎหมายที่ดีจะส่งเสริมการปกครองตามหลักนิติธรรม

5) การตอบสนองที่ทันการธรรมนูญบาล หมายถึง การให้การตอบสนองที่ทันการต่อ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในเวลาทันการ

6) ความเห็นชอบร่วมกัน สังคมที่ประกอบด้วยบุคคลที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันไป ธรรมนูญบาลจะทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการประสานความต้องการที่แตกต่างกันให้บนพื้นฐานของ ประโยชน์ส่วนรวมขององค์การเป็นหลัก

7) ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในหลักธรรมนูญบาลนั้น ต้องการให้มีการใช้ทรัพยากร ต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า

8) ความเสมอภาคและความเกี่ยวข้อง หลักธรรมนูญบาลจะเน้นให้ทุกคนในองค์กรรู้สึก มีส่วนร่วมหรือรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งกับองค์กรบุคคลสามารถมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในกิจกรรมหลักที่จะ ช่วย สร้างความเติบโตให้หน่วยงาน

คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2555 มีมติเห็นชอบหลักธรรมนูญบาลของ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเสนอประกอบด้วย 4 หลักการ สำคัญ และ 10 หลักการย่อยดังนี้

1. การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management)

1.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องใช้ทรัพยากรอย่าง ประหยัดเกิดผลิตภาพที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทั้งนี้ ต้องมีการลด ขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวกและลดภาระค่าใช้จ่าย ตลอดจนยกเลิก การกิจที่ซ้ำซ้อนและไม่มีความจำเป็น

1.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมีวิสัยทัศน์ เชิงยุทธศาสตร์ยุทธศาสตร์เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทุกฝ่ายปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ มีการวางเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ ชัดเจนและอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน สร้างกระบวนการปฏิบัติงานอย่าง เป็นระบบและมีมาตรฐาน มีการจัดการความเสี่ยงและมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ รวมถึงมีการ ติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

1.3 หลักการตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถ ให้บริการได้อย่างมีคุณภาพสามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดสร้างความเชื่อมั่น

ไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม

2. ค่านิยมประชาธิปไตย (Democratic Value)

2.1 ภาระรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถตอบคำถามและชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งต้องมีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและการให้คุณให้โทษ ตลอดจนมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

2.2 เปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอตลอดจนวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นไปโดยง่าย

2.3 หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่าง ๆ

2.4 เสมอภาค (Equity) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกด้านชายหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม และอื่น ๆ อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงโอกาสความเท่าเทียมกันของการเข้าถึงบริการสาธารณะ ของกลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคมด้วย

3. ประชาธิปไตย (Participatory State)

3.1 การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ (Participation/ Consensus Oriented) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงาน และร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ต้องมีความพยายามในการแสวงหาฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่หาข้อยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ

3.2 การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการควรมีการมอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบในกาตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน

ในระดับต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมรวมทั้งมีการโอนถ่ายบทบาทและภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคม

4. ความรับผิดชอบทางการบริหาร (Administrative Responsibility)

คุณธรรม/จริยธรรม (Morality/ Ethic) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมีจิตสำนึก ความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และตรงตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนและจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของระบบราชการไทย หรือ I AM READY

I = Integrity	ซื่อสัตย์และกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง
A = Activeness	ทำงานเชิงรุก คิดเชิงบวกและมีจิตบริการ
M = Morality	มีศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม
R = Responsiveness	คำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นที่ตั้ง
E = Efficiency	มุ่งเน้นประสิทธิภาพ
A = Accountability	ตรวจสอบได้
D = Democracy	ยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย
Y = Yield	มุ่งผลสัมฤทธิ์

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 14 การปกครองท้องถิ่น มาตรา 249 -254 (6 มาตรา)

มาตรา 249 ภายใต้อำนาจมาตรา 1 ให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ตามวิธีการและรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดตั้งปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และความสามารถในการปกครองตนเองในด้านรายได้ จำนวนและความหนาแน่นของประชากร และพื้นที่ที่รับผิดชอบ ประกอบกัน

มาตรา 250 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่ และอำนาจ โดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ หรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคสี่ และกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกลไก และขั้นตอนในการกระจายหน้าที่และอำนาจ ตลอดจนงบประมาณและบุคลากรที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจดังกล่าวของส่วนราชการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

ในการจัดทำบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะใดที่เป็นหน้าที่ และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถ้าร่วมดำเนินการกับเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐ หรือการมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะร่วมหรือมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการนั้นก็ได้อีก

รัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเองโดยจัดระบบภาษีหรือจัดระบบภาษีที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้อย่างเพียงพอ ในระหว่างที่ยังไม่ยังไม่อาจดำเนินการได้ ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปพลางก่อน

กฎหมายตามวรรคหนึ่ง และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลัง และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม การป้องกันการทุจริตและการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ และต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และการป้องกันการก้าวร้าวการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการท้องถิ่นด้วย

มาตรา 251 การบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องใช้ระบบคุณธรรมและคำนึงถึงความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ การจัดให้มีมาตรฐานที่สอดคล้องกันเพื่อให้สามารถพัฒนา ร่วมกันหรือการสับเปลี่ยนบุคลากรระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองได้

มาตรา 252 สมาชิกสภาท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งผู้บริหารให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นหรือในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จะให้มาโดยวิธีอื่นก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครเลือกตั้ง และหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามกฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย

มาตรา 253 ในการดำเนินงาน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น เปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ทราบ รวมตลอดทั้งกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วยทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 254 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อกัน เพื่อเสนอข้อบัญญัติหรือเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กฎหมายบัญญัติ

ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

การให้คำนิยามและความหมายเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น มีนักวิชาการและนักคิดได้ให้ความหมายไว้หลายประการ ซึ่งสามารถประมวลได้ดังนี้

ชูศักดิ์ เทียงตรง (2548, หน้า 13) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นว่า เป็นการปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจหรือกระจายอำนาจให้กับหน่วยการปกครองที่เกิดหลังจากการกระจายอำนาจ ให้มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารภายใต้อาณาเขตของตนที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

ประทาน คงฤทธิศึกษากร, การปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : พิระพัฒนา, 2526, หน้า 8) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง ระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะมีองค์การทหาหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์กรนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาล แต่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเองได้

วิญญู อังคนารักษ์ (2549, หน้า 4) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองในรูปลักษณะการกระจายอำนาจบางอย่าง ซึ่งรัฐมอบหมายให้ท้องถิ่นดำเนินการกันเอง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสปกครองตลอดจนบริหารงานท้องถิ่นด้วยตนเอง เพื่อสนองความต้องการอันเป็นส่วนรวมของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ โดยให้งานดำเนินการไปอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ โดยมีงบประมาณของตนเอง รวมทั้งมีอิสระในการบริหารงานพอสมควร

อุทัย หิรัญโต (2549, หน้า 2 -4) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่างโดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การมีเจ้าหน้าที่ ซึ่ง

ประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมด หรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงานแต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม แต่การปกครองท้องถิ่นจะปราศจากการควบคุมของรัฐบาลได้ไม่เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

ฮอลโลเวย์ (Holloway, 1951, pp. 101 -103 อ้างถึงใน ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2549, หน้า 24) การปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์การที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้มีอำนาจการปกครองของตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง และมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

โอพาร์ ถิ่นบางเตียว (2555, หน้า 26) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นว่าเป็นรูปแบบการปกครองที่พยายามเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นได้เข้ามาจัดการปกครองตนเอง โดยองค์กรนี้จะมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายในการบริหารท้องถิ่น แต่จะอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐ

ซัดดี (Sady, 1976 อ้างถึงใน อุทัย หิรัญโต, 2549, หน้า 4) นิยามว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองทางการเมืองที่อยู่ในระดับต่ำกว่ารัฐ ซึ่งก่อตั้งโดยกฎหมายและมีอำนาจอย่างเพียงพอที่จะทำกิจการในท้องถิ่นได้ด้วยตนเอง รวมทั้งอำนาจจัดเก็บภาษีเจ้าหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวอาจได้รับการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งโดยท้องถิ่นก็ได้

เดเนียล วิท (Daniel Wit, 1967 อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2555 : 9) นิยามว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสในการ ปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น ตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้น การบริหารการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเองอันเกิดจากการกระจาย อำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาล มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน

องค์การบริหารส่วนตำบลบางเสาธง (2563 : หน้า 18) จากความหมายต่าง ๆ ข้างต้นสามารถสรุป ความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ในสาระสำคัญ ดังนี้

1) การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การจัดการปกครองท้องถิ่นของคนในท้องถิ่น การจัดการ ดังกล่าวกระทำโดยการเลือกบุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาดำเนินการปกครอง ซึ่งท้องถิ่น และชุมชนแต่ละชุมชนดังกล่าว อาจจะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันทั้งในด้านพื้นที่ จำนวนประชากร ความเจริญมั่งคั่ง (เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา) ทำให้ท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นมี ลักษณะการปกครองที่มีลักษณะเฉพาะ

2) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม ความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องมีขอบเขต ทั้งนี้ เพื่อให้ เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากมีอำนาจ มากเกินไป หน่วยงานท้องถิ่นนั้นก็จะกลายสภาพเป็นรัฐอธิปไตยเอง ซึ่งจะกระทบต่อความมั่นคงของชาติ อำนาจของท้องถิ่นมีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของความเจริญของแต่ละท้องถิ่นนั้น เป็นสำคัญ

3) หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสิทธิตามกฎหมายที่จะดำเนินการปกครองตนเอง โดยแบ่งสิทธิออกเป็น 2 ประการ คือ

3.1 สิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

3.2 สิทธิที่จะกำหนดงบประมาณ เพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่

4) มีองค์กรที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองตนเอง คือมีองค์กรฝ่ายบริหารและองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ (เช่น การปกครองส่วนท้องถิ่นแบบเทศบาล จะมีคณะเทศมนตรีเป็นฝ่ายบริหาร และสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ หรือในแบบมหานคร คือ กรุงเทพมหานคร จะมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นฝ่ายบริหาร และสภากรุงเทพมหานครเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น)

5) ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น จากหลักการที่ว่า ประชาชน ในท้องถิ่นรู้ปัญหาของตนเองดีกว่าองค์กรของรัฐส่วนกลาง หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น จึง จำเป็นต้องมีคนในท้องถิ่นมาบริหารงาน เพื่อจะได้แก้ปัญหาของประชาชนในชุมชนได้อย่างถูกต้อง ส่งเสริมประชาชนในท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อพัฒนาการกระจายอำนาจตามวิถี ของแนวทางระบอบประชาธิปไตย

วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร และ โกวิทช์ พวงงาม (2547 อ้างถึงใน โกวิทช์ พวงงาม, 2550, หน้า 14) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในด้านการเงิน บุคลากร และระยะเวลาที่ใช้ดำเนินการ ให้บริการชุมชน ซึ่งทำให้เกิดการประหยัด เนื่องจากหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ มีเงินงบประมาณสามารถหารายได้ให้กับท้องถิ่น จึงทำให้ประหยัดเงินงบประมาณที่รัฐบาลจะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นแต่ละแห่งเป็นจำนวนมาก ถึงแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้ท้องถิ่นอยู่บ้าง แต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน

2. เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรอรับบริการจากรัฐบาลเพียงฝ่ายเดียวจึงอาจ

ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง และมักจะมีค่าซ้ำ หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนเป็นผู้บริหารย่อมที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

3. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษากับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งการปกครองท้องถิ่นเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ทั้งในบทบาทของฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ การปฏิบัติหน้าที่ในหลากหลายบทบาทมีส่วนช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการการปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้เป็นอย่างดี

ลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

ประธาน สุวรรณมงคล (2540 อ้างถึงใน โกวิท พวงงาม, 2550, หน้า 15 - 16) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1. เป็นนิติบุคคล นิติบุคคลที่เกิดขึ้นโดยอำนาจของกฎหมาย การเป็นนิติบุคคลจึงเป็นการแสดงถึงฐานะทางกฎหมาย การปกครองท้องถิ่นนั้นถือเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนั้น ๆ รวมถึงสามารถก่อพันธะทางกฎหมาย เช่น การทำสัญญา การก่อหนี้ เป็นต้น
2. มีอำนาจหน้าที่เฉพาะ มีการดำเนินกิจการตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะให้เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบนั้น ๆ
3. ผู้บริหารมาจากการเลือกตั้ง ซึ่งโดยทั่วไปสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งจากประชาชน
4. ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งประชาชนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เช่น การไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การสมัครรับเลือกตั้ง การเสนอกฎหมาย เป็นต้น
5. มีความเป็นอิสระในการบริหารงานอย่างเพียงพอ ซึ่งสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการปกครองท้องถิ่น คือ ต้องมีความเป็นอิสระในการบริหารงานอย่างเพียงพอ เพื่อให้สามารถดำเนินงานในขอบเขตหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามนโยบายและเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งความเป็นอิสระในการบริหารงานในที่นี้ คือ อำนาจในการตัดสินใจดำเนินการในหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้ตามกฎหมาย โดยรัฐบาลกลางควรมีหน้าที่เพียงสนับสนุนส่งเสริมและกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าการควบคุมอย่างใกล้ชิด

6. มีอำนาจในการจัดหารายได้และใช้จ่ายรายได้อย่างอิสระตามสมควร การปกครองท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการจัดหารายได้ภายในท้องถิ่นของตนเองอย่างเพียงพอต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

7. มีการกำกับดูแลจากรัฐ การปกครองท้องถิ่นเป็นส่วนย่อยส่วนหนึ่งของรัฐและมีการจัดตั้งขึ้นโดยรัฐ มีกฎหมายรองรับ และไม่ได้เป็นองค์กรที่เป็นอิสระจากรัฐ เพราะฉะนั้นการกำกับดูแลจึงเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จำเป็นต้องมี เพื่อให้การใช้อำนาจของผู้บริหารท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นและประเทศชาติโดยรวมอย่างแท้จริง ซึ่งการกำกับดูแลของรัฐบาลต้องกระทำเท่าที่จำเป็นและต้องไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน

โกวิท พวงงาม และอลงกรณ์ อรรคแสง (2547 อ้างถึงใน โกวิท พวงงาม, 2550, หน้า 16 - 17) ได้กล่าวถึง ลักษณะสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ 5 ประการ ดังนี้

- 1) เป็นองค์กรในชุมชนที่มีขอบเขตพื้นที่ปกครองที่กำหนดไว้แน่นอน
- 2) มีสภาพเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย
- 3) มีอิสระในการดำเนินกิจกรรมตลอดจนสามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการวินิจฉัยและกำหนดนโยบายภายใต้การควบคุมของรัฐ
- 4) มีการจัดองค์กรออกเป็น 2 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายผู้บริหารท้องถิ่นและฝ่ายสภาท้องถิ่น
- 5) ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองโดยการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมตลอดจนติดตาม ตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2549) ได้อธิบายหลักการของการปกครองท้องถิ่น โดยการศึกษาพิจารณาว่าเป็นการปกครองท้องถิ่นนั้นจะดูจากคุณลักษณะความเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่น ดังนี้

1. เป็นการปกครองของชุมชนหนึ่ง ซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญ จำนวนประชากร หรือขนาดพื้นที่ เช่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นของไทยจัดเป็นกรุงเทพมหานคร เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล พัทธา ตามเหตุผลดังกล่าว

2. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม กล่าวคืออำนาจของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอสมควร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ขอหน่วยการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากมีอำนาจมากเกินไปไม่มีขอบเขตหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นก็จะกลายเป็นรัฐอุปไปโดยเป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐบาลอำนาจของ

ท้องถิ่นนี้มีขอบเขตที่แตกต่างกัน ออกไปตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ รวมถึงนโยบายของรัฐบาลในการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

3. หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมายที่จะดำเนินการปกครองตนเอง สิทธิตามกฎหมายแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

3.1 สิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานตามหน้าที่และเพื่อใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ

3.2 สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่นคืออำนาจในการกำหนดงบประมาณ เพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

4. มีองค์กรที่จำเป็นในการบริหารและปกครองตนเอง องค์กรที่จำเป็นของท้องถิ่นจัดแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ

4.1 องค์กรฝ่ายบริหาร เช่น ถ้าเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

4.2 องค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

5. ประชาชนท้องถิ่นจะต้องมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นจากแนวความคิดที่ว่า ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่จะรู้ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาของตนเองได้อย่างแท้จริง หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นจะต้องมีคนในท้องถิ่นมาเป็นผู้บริหารเพื่อให้เจตนารมณ์และความต้องการของชุมชนและอยู่ภายใต้การควบคุมของประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นการฝากให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าไจระบบและกลไกของประชาธิปไตยได้อย่างแท้จริงอีกด้วยจึงกล่าวโดยสรุปได้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึงการปกครองที่รัฐบาลกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งหรือหลาย ๆ ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการภายในขอบเขตกิจกรรมที่รัฐมอบหมายให้กระทำได้ให้แก่ประชาชนเพื่อปกครองตนเอง ในชุมชนที่มีพลเมืองหนาแน่นพอสมควร และมีรายได้เพียงพอแก่การปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐ โดยการปกครองในลักษณะนี้อาจจะเป็นอิสระ (Autonomy) โดยสิ้นเชิงจากอำนาจรัฐในกรณีประเทศที่ใช้ระบบการปกครองแบบสหพันธรัฐ หรือเป็นการให้อิสระภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายและการกำกับดูแล (Supervision) โดยรัฐบาลกลาง สำหรับประเทศที่ปกครองในระบบรัฐเดี่ยว (Unitary State)

นอกจากนี้เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปได้การปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องมีองค์กรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการปกครองท้องถิ่นและเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนหน่วยในการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีประชาชนร่วมดำเนินการไม่ว่าในฐานะผู้ปกครองท้องถิ่นผู้ถือตัวแทนเข้ามาปกครองผู้กำหนดคเสนอแนะนโยบายผู้ควบคุม หรือผู้เข้าร่วมในรูปอื่น

สรุปได้ว่า ลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วย การเป็นองค์กรในชุมชนที่จัดตั้งขึ้น โดยกฎหมายจากรัฐหรือส่วนกลาง มีขอบเขตพื้นที่ปกครองที่กำหนดไว้แน่นอน มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอิสระในการดำเนินกิจกรรมทั้งในด้านการคลัง การจัดเก็บภาษี การหารายได้ตามที่กฎหมายกำหนด การจัดทำงบประมาณด้วยตนเอง และการกำหนดนโยบายภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ มีการแบ่งองค์กรออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร (ผู้บริหารท้องถิ่น) และฝ่ายนิติบัญญัติ (สภาท้องถิ่น) โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองโดยการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมและติดตาม ตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวความคิดเกี่ยวกับนโยบาย

ความหมายของนโยบายสาธารณะ (Public Policy) สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้
กลุ่มแรก หมายถึง กิจกรรมหรือการกระทำของรัฐบาล ผู้ที่ให้นิยามในแนวนี้นั้น เช่น

ไอรา ชาร์แคนสกี (Sharkansky, 1971:1) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่รัฐบาลกระทำ ได้แก่ ขอบข่ายของบริการสาธารณะ กฎข้อบังคับในกิจกรรมของบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ การเฉลิมฉลองในโอกาสและเทศกาลที่เป็นสัญลักษณ์ของประเทศ การควบคุมกระบวนการกำหนดนโยบายหรือการกระทำทางการเมืองอื่น ๆ

เดวิด อีสตัน (Davis Easton, 1953:129) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ คือ อำนาจในการจัดสรร ค่านิยมของสังคมทั้งมวลและผู้ที่มีอำนาจในการจัดสรร คือ รัฐบาล และสิ่งที่รัฐบาลตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำเป็นผลมาจาก “การจัดสรรค่านิยมของสังคม”

โทมัส อาร์ดาช (Thomas R. Dye, 1984) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ คือ สิ่งที่รัฐบาลเลือกจะกระทำหรือไม่กระทำ ในส่วนที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำจะครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งหมดของรัฐบาล ทั้งกิจกรรมที่เป็นกิจวัตรและกิจกรรมที่ทำขึ้นบางโอกาส ในส่วนที่รัฐบาลเลือกไม่กระทำก็ถือเป็นนโยบายสาธารณะ เช่น การที่รัฐบาลบางประเทศยกเลิกนโยบายการเกณฑ์ทหาร

กลุ่มที่สอง หมายถึง แนวทางเลือกตัดสินใจของรัฐบาล อาทิเช่น

ลินตัน คอลด์เวลล์ (Lynton Caldwell, 1970:1) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ คือ บรรดาการตัดสินใจอย่างสัมฤทธิ์ผลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่สังคมจะเข้าดำเนินการยินยอม อนุญาต หรือจะห้ามมิให้กระทำ

อาร์. เจ. เอส. เบเกอร์ (R.J.S. Baker, 1972:15) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ คือ การตัดสินใจของรัฐบาลว่าจะทำอะไร

อาทิตย์ อุไรรัตน์ (2526:11) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ คือ แนวทางที่รัฐบาลประเทศหนึ่ง ๆ ได้ตัดสินใจ เลือกแล้วว่าจะนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้อย่างเหมาะสมและเป็นไปได้ในสถานการณ์แวดล้อมของสังคม

วิลเลียม กรีนวูด (William Greenwood, 1965:2) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ คือ การตัดสินใจขั้นต้นเพื่อที่จะกำหนดแนวทางกว้าง ๆ เป็นการทั่วไป เพื่อนำเอาไปเป็นแนวทางให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ เป็นไปอย่างถูกต้องและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

กลุ่มที่สาม หมายถึง แนวทางหรือหนทางในการกระทำของรัฐบาล ผู้ที่ให้นิยาม อาทิเช่น ฮาโรลด์ ลาสเวลล์ กับ อับราฮัม แคปแลน (Harold Lasswell & Abraham Kaplan, 1970:71) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ คือ แผนงานหรือโครงการที่ได้กำหนดขึ้น อันประกอบด้วยเป้าหมาย คุณค่า และการปฏิบัติต่าง ๆ

ทินพันธุ์ นาคะตะ (2526:102) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ คือ โครงการที่รัฐบาลกำหนดขึ้นเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติในการจัดสรรคุณค่าต่าง ๆ ให้แก่สังคม

ชาร์ลส์ จาคอป (Charles Jacop, 1966:3) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ คือ หลักการแผนงาน หรือแนวทางการกระทำต่าง ๆ

ความสำคัญของนโยบายสาธารณะ

นโยบายสาธารณะนั้น รัฐบาลได้กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งนโยบายสาธารณะมีความสำคัญ ดังนี้

1. รัฐบาล เมื่อพิจารณาความสำคัญต่อผู้กำหนดนโยบาย ประการแรกส่วนใหญ่ผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อการกำหนดนโยบายบริหารประเทศก็คือ รัฐบาล หากรัฐบาลกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ทั้งในด้านค่าความนิยมของสังคมและการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพของประชาชน จะทำให้รัฐบาลได้รับความศรัทธาเชื่อถือจากประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้ารัฐบาลสามารถผลักดันให้นโยบายนำไปสู่การปฏิบัติได้ จะยิ่งทำให้รัฐบาลได้รับการยอมรับและความนิยมจากประชาชน แต่ถ้ารัฐบาลกำหนดนโยบายที่ไม่สอดคล้องกับค่านิยม หรือความต้องการของประชาชน ประชาชนอาจรวมตัวกันคัดค้านเพื่อกดดันให้รัฐบาลเปลี่ยนนโยบายหรืออาจมีผลรุนแรงถึงขั้นทำให้รัฐบาลต้องลาออก หรือยุบสภา ดังนั้น นโยบายสาธารณะมีความสำคัญต่อเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาล

2. ข้าราชการ นโยบายสาธารณะซึ่งถูกกำหนดโดยรัฐบาล และรัฐบาลผลักดันให้มีการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยข้าราชการจึงมีความสำคัญต่อข้าราชการในฐานะผู้นำนโยบายไปปฏิบัติหรือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

3. ประชาชน การปกครองในระบอบประชาธิปไตย นโยบายสาธารณะถูกกำหนดโดยรัฐบาล ซึ่งรัฐบาลเป็นตัวแทนของประชาชน เมื่อกำหนดนโยบายแล้ว ข้าราชการจะนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้ที่รับผลจากปฏิบัติตามนโยบายก็คือประชาชน ดังนั้น นโยบายมีความสำคัญในฐานะที่เป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกรัฐบาล และมีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ประชาชนมีสิทธิเลือกนโยบายด้วยตนเองผ่านพรรคการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง และประชาชนก็ได้รับผลกระทบจากนโยบายนั้น แต่การปกครองในระบอบเผด็จการประชาชนจะเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากนโยบายอย่างเดียว สรุปก็คือ ไม่ว่าจะเป็นการปกครองในรูปแบบใดการดำรงชีวิตของประชาชนจะถูกกำกับโดยนโยบาย

4. ผู้ศึกษา นโยบายสาธารณะ ปัจจุบันมีการเปิดสอนเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะในหลายมหาวิทยาลัยทั้งระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ดังนั้น นโยบายสาธารณะจึงมีความสำคัญต่อผู้ศึกษา เพื่อทำการวิเคราะห์ เสนอแนะและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ นโยบายสาธารณะมีความสำคัญต่อประเทศชาติและสังคม โดยส่วนรวม เนื่องจากเป็นตัวกำหนดผลประโยชน์ของประเทศ และกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ

องค์ประกอบนโยบายสาธารณะ

นโยบายสาธารณะเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาล ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านอธิบายถึงองค์ประกอบ ของนโยบายสาธารณะไว้ดังนี้

ไลน์ เบอร์รี่ (R. Lineberry, 1971) ได้จำแนกองค์ประกอบของนโยบายสาธารณะไว้

5 ประการ ได้แก่

1. นโยบายต้องมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอน วัตถุประสงค์จำเป็นต้องมีอยู่เสมอ และมุ่งก่อให้เกิดประโยชน์ ต่อประเทศชาติเป็นส่วนรวม
2. มุ่งเสนอขั้นตอนของพฤติกรรม อันเป็นส่วนหนึ่งของแผนงานที่ต้องการให้เกิดขึ้น
3. ต้องกำหนดการกระทำต่าง ๆ ที่ต้องเลือกนำมาปฏิบัติ และการปฏิบัติดังกล่าวนี้จำเป็นต้องให้สอดคล้องทั้งเงื่อนไขเวลา และสถานที่
4. ต้องมีการประกาศให้บุคคลทั่วไปรับรู้หรือรับทราบ ซึ่งประกาศดังกล่าวอาจออกมาในรูปแบบจัดการพิมพ์อย่างเป็นทางการ แกลงต่อรัฐสภาหรือการแถลงผ่านสื่อมวลชน เป็นต้น
5. นโยบายต้องมีการดำเนินการปฏิบัติตามขั้นตอนของการกระทำที่ได้ตัดสินใจไว้แล้ว

อาทิตย์ อุไรรัตน์ (2526:11-13) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะมีองค์ประกอบ คือ

1. นโยบายสาธารณะจะต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน (สอดคล้องหรือสนองความต้องการของประชาชนเป็นส่วนใหญ่)
2. ต้องมีลักษณะเป็นแนวทางหรือหลักการที่จะทำให้เป้าหมายที่กำหนดไว้สามารถบรรลุผลสำเร็จ (มีผลเป็นการทั่วไป ไม่เฉพาะกรณีหรือเฉพาะบุคคล)
3. แนวทางเลือกในการตัดสินใจเพื่อจะกระทำหรือควรงดเว้นไม่กระทำ
4. ต้องเป็นสิ่งที่อยู่ในวิสัยที่น่าจะเป็นไปได้ (ไม่ใช่เพ้อฝัน)

กล่าวโดยสรุป นโยบายสาธารณะมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. เป็นแนวทางปฏิบัติงานของรัฐบาล โดยที่รัฐบาลได้ตัดสินใจเพื่อให้มีการกระทำหรืองดเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งการตัดสินใจเลือกทางเลือกนั้น จะต้องผ่านการพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วว่าเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างดีที่สุด
2. มีเป้าหมายที่ชัดเจน แน่นนอน และเป้าหมายนั้น ๆ จะต้องสอดคล้องหรือตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนโดยส่วนใหญ่
3. ความเป็นไปได้ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบายที่กำหนดขึ้นนั้นต้องมีข้อมูลว่าทรัพยากรที่ใช้หรือแนวทางปฏิบัติ จะต้องมีการปฏิบัติตามนโยบายได้
4. มีการประกาศให้ประชาชนรับรู้ อาทิเช่น การแถลงนโยบายต่อรัฐสภา การให้สัมภาษณ์ โดยผ่านสื่อมวลชน การแถลงข่าว เป็นต้น

องค์ประกอบของนโยบายสาธารณะ ได้มีนักวิชาการเสนอแนวคิดไว้หลากหลายแต่กล่าวโดยสรุปมีอยู่ 4 องค์ประกอบหลัก กล่าวคือ เป็นแนวทางการปฏิบัติงานของรัฐบาล โดยนโยบายนั้นจะต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน แน่นนอน สอดคล้องและตอบสนองต่อประชาชนโดยรวม และมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ มีทรัพยากรที่พร้อม สอดคล้องต้องมีการประกาศให้ประชาชนได้รับรู้

ฮาโรลด์ ลาสเวลล์ กับอับราฮัม แคมป์แลน (Harold Lasswell & Abraham Kaplan, 1970:72) ได้จำแนกองค์ประกอบของนโยบายสาธารณะไว้ ดังนี้

1. เป็นแผนงานของรัฐบาลที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งอาจเป็นแผนที่กำหนดขึ้นมาใหม่ในรัฐบาลนั้น หรือเป็นแผนงานของรัฐบาลชุดก่อนชุดปัจจุบันยอมรับนำมาใช้สานต่อ
2. เป็นแผนงานหรือโครงการที่ระบุกิจกรรมไว้อย่างชัดเจนและระบุไว้ล่วงหน้าด้วย ทั้งนี้เพื่อแยกแยะให้เห็นความแตกต่างกับการระบุแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เพราะการกำหนดเป็นแผนงานและโครงการนั้นจะต้องมีการศึกษาพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบทุกด้านก่อน
3. แผนงานดังกล่าวต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของชาติ คุณค่าอย่างหนึ่งอย่างใด และการปฏิบัติของรัฐบาลในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัด จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 ได้ให้หัวหน้าส่วนราชการภูมิภาค ตั้งแต่ผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด ผู้ตรวจการส่วนท้องถิ่น เสมียนตราจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ซึ่งเป็นข้าราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย เข้าไปเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดของทุกระดับ เป็นการ“สวมหมวก 2 ใบ” ดำรงตำแหน่งในราชการส่วนภูมิภาคและในราชการส่วนท้องถิ่นในขณะเดียวกันเพื่อต้องการให้ข้าราชการที่ส่งมาจากส่วนกลางทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงคอยช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่คนท้องถิ่นดูเป็นตัวอย่าง อีกเหตุผลหนึ่งเพื่อประหยัดงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพราะไม่ต้องจ่ายเงินเดือนให้กับฝ่ายบริหาร หากมีฝ่ายบริหารที่ต้อง มาจากเลือกตั้ง ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดในยุคนี้มีลักษณะเป็นการปกครองแบบ “กึ่งท้องถิ่นภูมิภาค” มากกว่า “การปกครองส่วนท้องถิ่น”

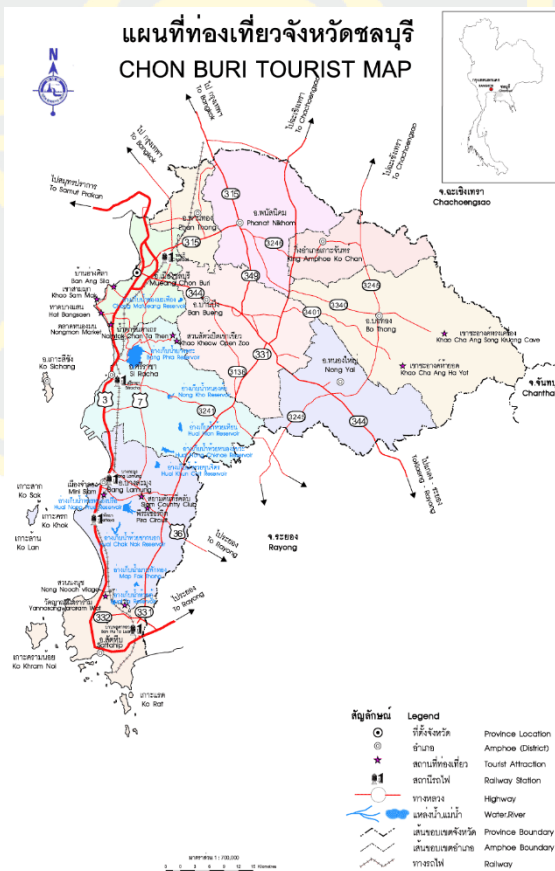
ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นไปตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 รูปแบบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงได้เปลี่ยนไปมีลักษณะเป็น “การปกครองส่วนท้องถิ่น” ตามหลักการกระจายอำนาจการปกครองมากขึ้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็คือในเขตพื้นที่ของจังหวัด ซึ่งรวมทั้งในเขตสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และในกรณีของจังหวัดชลบุรีก็รวมพื้นที่ของเมืองพัทยาด้วย อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม กฎกระทรวง และในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 มาตรา 17 ซึ่งมีทั้งสิ้น 29 ประการที่สำคัญ อาทิเช่น การจัดการศึกษา การส่งเสริมการท่องเที่ยว การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวมการกำจัดขยะมูลฝอยและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นเป็นต้น ซึ่งอำนาจหน้าที่ดังกล่าวเป็นหน้าที่ที่ดำเนินการในภาพรวมทั้งอำเภอหรือทั้งจังหวัด และเกินศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

ที่ตั้งและอาณาเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกของประเทศไทย หรือริมฝั่งทะเลตะวันออกของอ่าวไทยประมาณเส้นรุ้งที่ 12 องศา 30 ลิปดา - 13 องศา 43 ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 100 องศา 45 ลิปดา - 101 องศา 45 ลิปดาตะวันออก ระยะทางจากกรุงเทพมหานครตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 34 (ถนนสายบางนา - ตราด) รวมระยะทางประมาณ 81 กิโลเมตร นอกจากนี้ยังมีเส้นทางหลวงพิเศษหมายเลข 7 หรือ MOTOWAY (กรุงเทพฯ - ชลบุรี) ระยะทาง 79 กิโลเมตร ใช้ระยะเวลาในการเดินทางประมาณ 45 นาที

จังหวัดชลบุรีมีพื้นที่ทั้งสิ้น 2,726,875 ไร่ (4,363 ตารางกิโลเมตร) คิดเป็นร้อยละ 0.85 ของพื้นที่ประเทศไทย (พื้นที่ของประเทศไทยประมาณ 320,696,875 ไร่ หรือ 513,115 ตารางกิโลเมตร)

- ทิศเหนือ ติดจังหวัดฉะเชิงเทรา
- ทิศใต้ ติดจังหวัดระยอง
- ทิศตะวันออก ติดจังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดระยอง
- ทิศตะวันตก ติดกับชายฝั่งทะเลตะวันออกของอ่าวไทย

ภาพที่ 1 แผนที่เขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

1. โครงสร้างและอัตรากำลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย

(1) ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 3 คน ทำหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการอันเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามมติสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 หรือหน้าที่ตามกฎหมายอื่นที่บัญญัติไว้

(2) ฝ่ายสภา ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำนวน 42 คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งในเขตอำเภอต่าง ๆ ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนในเขตอำเภอนั้น ๆ โดยมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เขตอำเภอเมืองชลบุรี จำนวน 9 คน อำเภอพนัสนิคม จำนวน 3 คน อำเภอบ้านบึง จำนวน 3 คน อำเภอพานทอง จำนวน 2 คน อำเภอศรีราชา จำนวน 8 คน อำเภอบางละมุง จำนวน 9 คน อำเภอสัตหีบ จำนวน 4 คน อำเภอหนองใหญ่ จำนวน 1 คน อำเภอบ่อทอง จำนวน 1 คน อำเภอเกาะสีชัง จำนวน 1 คน และอำเภอเกาะจันทร์ จำนวน 1 คน

2. อำนาจและหน้าที่

หน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 มาตรา 45 กำหนดไว้ คือ

- (1) ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย
- (2) จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
- (3) สนับสนุนสภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
- (4) ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
- (5) แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
- (6) อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 เฉพาะภายในเขตสภาพตำบล
- (7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (8) จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดให้กฎกระทรวง
- (9) จัดทำกิจการอื่นใดที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

หน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามกฎกระทรวง (พ.ศ. 2541) ออกตามความในมาตรา 45

(8) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540

- (1) จัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร
- (2) กำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (3) บำบัดน้ำเสีย
- (4) บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (5) วางผังเมือง
- (6) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ซึ่งอย่างน้อยต้องเป็นทางหลวงชนบท ตามกฎหมาย

ว่าด้วยทางหลวง

- (7) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำ
- (8) จัดให้มีท่าเทียบเรือ ท่าข้าม ที่จอดรถ และตลาด
- (9) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (11) จัดการศึกษา ทำนุบำรุงศาสนา และบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (12) จัดให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการศึกษา สถานพักผ่อนหย่อนใจ สวนสาธารณะ และสวนสัตว์ ตลอดจนสถานที่ประชุมอบรมสำหรับราษฎร
- (13) จัดให้มีการสังคมสงเคราะห์และการสาธารณูปการ
- (14) ป้องกันและบำบัดรักษาโรค
- (15) จัดตั้งและการบำรุงสถานพยาบาล
- (16) ส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (17) ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ
- (18) กิจการที่ได้มีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาองค์การบริหาร

ส่วนจังหวัด

ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่องกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ลงวันที่ 13 สิงหาคม 2546

อาศัยอำนาจตามมาตรา 12 (15) และมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงประกาศกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ลักษณะของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการให้บริการสาธารณะในเขตจังหวัด

(1) ดำเนินงานในโครงการที่มีขนาดใหญ่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด

(2) เป็นการดำเนินงานที่ปรากฏถึงกิจกรรมที่เป็นภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัด ที่มุ่งต่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือประชาชนเป็นส่วนรวม และไม่เข้าไปดำเนินงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดสามารถดำเนินการได้เอง

(3) เข้าไปดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการในลักษณะที่มีความคาบเกี่ยวต่อเนื่องหรือมีผู้ที่ได้รับประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่า 1 แห่งขึ้นไป

ข้อ 2 ในการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามข้อ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรจะดำเนินการเพื่อให้เป็นไปในลักษณะ ดังนี้

(1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและประสานการจัดทำแผนจังหวัด โดยการสร้างและพัฒนาระบบการประสานแผนการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดเพื่อนำไปสู่การใช้จ่ายงบประมาณในการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสมดุลและคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ

(2) การก่อสร้างและบำรุงรักษาโครงการที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่หรือมีการเกี่ยวเนื่องกันหลายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือในลักษณะที่เป็นเครือข่ายหลักในการเชื่อมโยงกับแผนงาน โครงการที่ดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด

(3) การจัดการศึกษา สาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในระดับจังหวัด และไม่เป็นการซ้ำซ้อนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายศักยภาพและมุ่งต่อผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาการศึกษา สาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด

(4) การส่งเสริมจริตประเพณี วัฒนธรรม การท่องเที่ยว การส่งเสริมการลงทุน และพาณิชย์กรรมของจังหวัด

(5) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำหน้าที่เป็นองค์กรหลักในการกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูลรวม การดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด

(6) ให้บริการด้านเทคนิค วิชาการ เครื่องมือ เครื่องจักรกล บุคลากร แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด

(7) ดำเนินการตามภารกิจที่ได้รับถ่ายโอนภารกิจตามที่กำหนดไว้ใน แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมถ่ายโอนที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี “มีหน้าที่ที่ต้องทำ”

ข้อ 3 การให้การสนับสนุนแก่ประชาคมองค์กรประชาชน ควรเป็นไปในลักษณะของการ ส่งเสริมความสามารถดำเนินการ โดยใช้ศักยภาพของตนเองในการบริหารจัดการในลักษณะของ การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ โดยไม่ให้การสนับสนุนในลักษณะของการให้สิ่งของ หรือการเข้าไปดำเนินการแทน

ข้อ 4 หากมีปัญหา ข้อขัดข้องในการดำเนินงานตามอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วน จังหวัดตามที่กำหนดไว้ในข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 3 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่ในการวินิจฉัยและ ดำเนินการตามประกาศนี้

กรอบโครงสร้างและอัตรากำลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ได้จัดกรอบโครงสร้างแบ่งส่วนราชการตามแผนกำลัง สามปี (พ.ศ.2564 – 2566) แบ่งเป็น 11 ส่วนราชการ และ 1 หน่วยงาน ดังนี้

1. สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. สำนักงานเลขานุการองค์การบริหารส่วนจังหวัด
3. กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ
4. กองคลัง
5. สำนักช่าง
6. กองสวัสดิการสังคม
7. กองพัสดุและทรัพย์สิน
8. กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
9. กองการท่องเที่ยวและกีฬา
10. กองการเจ้าหน้าที่
11. กองสาธารณสุข
12. หน่วยตรวจสอบภายใน

ตารางที่ 1 แสดงอัตรากำลังข้าราชการ พนักงานจ้าง และลูกจ้างประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

ลำดับที่	ส่วนราชการ	ข้าราชการ (คน)	ลูกจ้างประจำ (คน)	พนักงานจ้าง (คน)	รวม (คน)
1	ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด	1	-	-	1
2	รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด	2	-	-	2
3	สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด	19	4	40	63
4	สำนักงานเลขานุการองค์การบริหารส่วนจังหวัด	16	1	11	28
5	กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ	14	-	4	18
6	กองคลัง	18	-	11	29
7	สำนักช่าง	40	12	75	127
8	กองสวัสดิการสังคม	11	-	8	19
9	กองพัสดุและทรัพย์สิน	13	-	9	22
10	กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	22	-	16	38
11	-โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี	80	-	102	182
	-โรงเรียนสวนป่าเขาชะอางค์	44	-	47	91
	-โรงเรียนท่าข้ามพิทยาคม	34	1	41	76
	-โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ	59	-	57	116
	-โรงเรียนพุดตาลวงวิทยา	48	1	54	103
	-โรงเรียนบ้านเขาชก (เบญจสิริราษฎร์วิทยาคาร)	15	1	39	55
	-โรงเรียนวัดเขาเชิงเทียนเทพาราม	14	-	27	41
	-โรงเรียนบ้านหนองใหญ่	13	-	28	41
	-โรงเรียนหัวถนนวิทยา	31	-	34	65
	-โรงเรียนวัดขุขันธ์ราษฎร์สามัคคี	4	-	16	20
	-โรงเรียนบ้านคลองมือไทร	13	1	29	43
12	กองการท่องเที่ยวและกีฬา	22	-	28	50
13	กองการเจ้าหน้าที่	18	-	5	23
14	กองสาธารณสุข	3	-	2	5
15	หน่วยตรวจสอบภายใน	5	-	1	6
	รวมทั้งสิ้น	559	21	684	1,264

ที่มา : กองการเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี วันที่ 1 พฤษภาคม 2564

วิสัยทัศน์องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

“เมืองนวัตกรรมนำอยู่ ศูนย์กลางการท่องเที่ยวและกีฬา พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืน”

ยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม

- 1.1 พัฒนาอาคารสถานที่สำหรับการจัดการศึกษา
- 1.2 พัฒนาวัสดุ ครุภัณฑ์ทางการศึกษา
- 1.3 พัฒนาระบบการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- 1.4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรต่าง ๆ ในการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปะ วัฒนธรรม

ประเพณีและศาสนา

- 1.5 ส่งเสริมการจัดการศึกษา การให้บริการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพ
- 1.6 ขยายและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้สู่ชุมชนและท้องถิ่นด้วยเทคโนโลยี
- 1.7 สนับสนุนและพัฒนาสถานพยาบาลให้ได้มาตรฐาน
- 1.8 สนับสนุนและพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้ทางการแพทย์ที่จำเป็น
- 1.9 พัฒนาระบบการให้บริการทางด้านสาธารณสุขแก่ประชาชนให้ทั่วถึง
- 1.10 การพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี
- 1.11 พัฒนาระบบการป้องกัน / ควบคุมโรคติดต่อและโรคอุบัติใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาการท่องเที่ยวและกีฬา

- 2.1 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดชลบุรีให้ได้มาตรฐานสากลและการท่องเที่ยววิถีใหม่
- 2.2 พัฒนาการให้บริการการท่องเที่ยวตามมาตรฐานสากลสำหรับเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในประเทศและนานาชาติ
- 2.3 ส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีวัฒนธรรมของท้องถิ่น
- 2.4 สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาสู่ระดับนานาชาติ
- 2.5 ส่งเสริมพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศสามารถนำไปสู่กีฬาเพื่อการอาชีพได้
- 2.6 ส่งเสริมพัฒนากีฬาและสนามกีฬาสำหรับรองรับกีฬาขั้นพื้นฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโครงข่ายคมนาคมขนส่ง

- 3.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโครงข่ายคมนาคมขนส่งเพื่อรองรับการพัฒนายุคใหม่
- 3.2 พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค
- 3.3 พัฒนาระแสไฟฟ้าและแสงสว่าง
- 3.4 พัฒนาระบบทางระบายน้ำ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาเศรษฐกิจ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- 4.1 ส่งเสริมพัฒนาสถาบันการเกษตรให้เข้มแข็งยั่งยืน
- 4.2 ส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมท้องถิ่นให้ได้มาตรฐานสากล
- 4.3 เสริมสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่นภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับเป็น

แหล่งการเรียนรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน

- 4.4 ส่งเสริมและเพิ่มโอกาสการมีงานทำและมีรายได้เพิ่ม
- 4.5 ส่งเสริมคุณภาพสินค้า ผลิตภัณฑ์ และความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นสู่ภูมิภาค

และระดับสากล

4.6 ส่งเสริมเกษตรกรรมที่มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและระบบดิจิทัลมาใช้ประโยชน์ (Smart Farmer)

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การป้องกันปราบปรามและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

5.1 รมรงค์สร้างจิตสำนึกให้สถาบันครอบครัวเข้มแข็งเสริมสร้างความอบอุ่นให้ครอบครัว

5.2 รมรงค์ประชาสัมพันธ์โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อเข้าถึงกลุ่มวัยรุ่น ให้เห็นถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด

5.3 พัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร ให้เข้มแข็งโดยผู้นำท้องถิ่นให้ความสำคัญในการป้องกัน

5.4 ส่งเสริมการพัฒนารูปแบบการป้องกันปราบปรามแก้ไขปัญหาเสพติดในเชิงรุกและบูรณาการให้ทั่วถึงและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

5.5 ส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การจัดการสิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ (Smart environment)

- 6.1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม
- 6.2 พัฒนาเทคโนโลยีสำหรับบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ (smart environment)
- 6.3 พัฒนาและวางระบบชุมชนเมืองและชนบท
- 6.4 พัฒนาพื้นที่สีเขียวสำหรับเป็นปอดของประชาชนให้ยั่งยืน
- 6.5 สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการร่วมกันกำจัด
- 6.6 ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

- 7.1 เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อการพึ่งพาตนเองทางสังคมตามระบอบประชาธิปไตย
- 7.2 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ความเข้าใจ มีจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมทางการเมือง
- 7.3 ส่งเสริมให้ภาคเอกชนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการภาครัฐ
- 7.4 ส่งเสริมการบริหารเชิงรุก โดยเน้นการให้บริการที่ดีแก่ประชาชน
- 7.5 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานภาครัฐไปสู่องค์กรยุคใหม่
- 7.6 ส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อให้เกิดการพัฒนางานด้านการบริการ
- 7.7 พัฒนาศักยภาพบุคลากร และระบบข้อมูลเพื่อการทำงานสู่มืออาชีพภายใต้องค์กรแห่งการเรียนรู้
- 7.8 ยกกระดับการให้บริการประชาชนและการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีสู่การเป็นภาครัฐดิจิทัล (digital government) ตามแนวทางของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

3. กลยุทธ์

องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ได้กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในภาพรวมไว้ ดังนี้

- 3.1 ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดชลบุรีให้มีการขยายตัวอย่างเพียงพอต่อการสร้างงานและสร้างรายได้ รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเครือข่ายชุมชนให้เกิดการเชื่อมโยงพัฒนาชนบทและเมืองอย่างยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้

3.2 เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเสริมสร้างคุณค่าที่ดีในสังคมไทยบนพื้นฐานของการอนุรักษ์วัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของความเป็นไทย สามารถสร้างคนให้เป็นคนดี คนเก่ง พร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม และมีระเบียบวินัย

3.3 เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของคนทุกคนให้มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ แข็งแรง มีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สร้างระบบคุ้มครองความมั่นคงทางสังคม รวมทั้งให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

3.4 เพื่อพัฒนาการศึกษาของเยาวชนในจังหวัดชลบุรีให้ก้าวหน้าสู่นวัตกรรมสมัยใหม่

3.5 เพื่อสนับสนุนการใช้ประโยชน์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว เพื่อให้คนและธรรมชาติอยู่ด้วยกันอย่างสมดุลและยั่งยืน

3.6 ส่งเสริมกีฬาให้เป็นศูนย์กลางของชาติและนานาชาติ โดยความร่วมมือทั้งภาครัฐ เอกชน เยาวชน และประชาชนทั่วไป

3.7 ส่งเสริมการพัฒนางานด้านการท่องเที่ยว ด้านความยั่งยืนของสินค้าการบริการ ด้านการแข่งขัน ความร่วมมือของภาครัฐและเอกชน

3.8 ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมกันคิด ร่วมกันทำและร่วมกันรับผิดชอบ เพื่อพัฒนาบุคลากรในองค์กรเป็นบุคลากรยุคใหม่สามารถนำพาองค์กรไปสู่องค์กรยุคใหม่และสามารถบริหารจัดการองค์กรด้วยระบบการบริหารสมัยใหม่ได้เป็นอย่างดี

พันธกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

1. เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ส่งเสริมการจัดการศึกษา การให้บริการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง
3. ส่งเสริมการศึกษาให้เข้าสู่นวัตกรรมสมัยใหม่
4. ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวและกีฬาในระดับนานาชาติ
5. เสริมสร้างและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
6. ส่งเสริมอาชีพและเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชน
7. สนับสนุนช่วยเหลือให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การป้องกันแก้ไขปัญหาสังคมยาเสพติด

8. เสริมสร้างความร่วมมือในการกำจัดขยะมูลฝอย การจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย การบริหารจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อมแบบบูรณาการ

นโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ได้แถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2564 ภายใต้วิสัยทัศน์ “ชลบุรี สร้างสรรค์ ยั่งยืน” (CHONBURI : Smart Creative & Sustainable City) เมืองที่พร้อมรับ ปรับตัว และพลิกโฉมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างชาญฉลาด เพื่อให้ทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ ตลอดจนมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับพลเมืองอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน บนพื้นฐานของความเป็นจริงที่สามารถทำได้ทันที อันจะนำไปสู่เมืองที่มีการพัฒนาอย่างสร้างสรรค์และยั่งยืน 7 ยุทธศาสตร์ 7 นโยบายการพัฒนา ดังนี้ (วิทยา คุณปลื้ม, 2564)

1. นโยบายด้านสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพชีวิต

การก้าวเข้าสู่สังคมแห่งคุณภาพและมีคุณภาพชีวิตที่ดี เราจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการเข้าถึงสิทธิ ความเท่าเทียม เสมอภาค และครอบคลุม ทั้งในด้านสิทธิพื้นฐาน การบริการ การรักษาพยาบาล ตลอดจนเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการรักษา ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพของประชาชน โดยมีกรอบแนวทางปฏิบัติประกอบด้วย

- 1) ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือทุกภาคส่วน ในการป้องกัน ควบคุม รักษา และเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19
- 2) ยกระดับคุณภาพโรงพยาบาลประจำจังหวัด อำเภอ และตำบล เพิ่มคุณภาพการให้บริการให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน ลดความแออัดของโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป
- 3) ยกระดับ อสม. ชลบุรีอัจฉริยะ “หมอถึงบ้าน พยาบาลถึงเรือน” ยกระดับการสื่อสารเครือข่าย อสม. ทั้งชลบุรีผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม ส่งเสริมการจัดอบรมให้ความรู้ด้านโภชนาการ การแพทย์เบื้องต้น เพื่อยกระดับความสามารถของ อสม. ชลบุรี
- 4) ยกระดับการดูแลผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ป่วย ด้วยเทคโนโลยี ประสานงานระบบการแพทย์ฉุกเฉิน สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน และเทคโนโลยีช่วยดูแลผู้สูงอายุกรณีฉุกเฉิน ผลักดันศูนย์พัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ ส่งเสริมนวัตกรรม Telehealth สามารถให้คำปรึกษาและบันทึกการตรวจสุขภาพลงฐานข้อมูลได้อย่างทันที

2. นโยบายด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ปัจจุบันการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีความสำคัญและมีอิทธิพลสูงต่อการดำรงชีพและการมีคุณภาพชีวิตที่ดี การก้าวเข้าสู่สังคมที่มีคุณภาพ จำเป็นจะต้องได้รับการศึกษาและพัฒนาทักษะทั้งด้านการเรียนและทักษะชีวิต ระบบการศึกษาในปัจจุบันจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาและบ่มเพาะชีวิตมนุษย์ ดังนั้นประชาชนทุกคนจึงต้องเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียมทัดเทียม และมีคุณภาพ โดยมีกรอบแนวทางปฏิบัติ ประกอบด้วย

1) ยกกระดับคุณภาพการศึกษาให้ทัดเทียมกัน พัฒนาสถานศึกษาในจังหวัดชลบุรีให้มีมาตรฐานทัดเทียม มีคุณภาพอย่างพร้อมเพรียง ทั้งในเรื่องอาคารสถานที่ บุคลากร และอุปกรณ์การศึกษา

2) การศึกษาทางไกลโดยใช้เทคโนโลยี

3) พัฒนาศูนย์การเรียนรู้เพื่อคนทุกวัยสู่โลกแห่งอนาคต (Digital Mind Center) ผลักดันศูนย์การหาข้อมูลหรือความรู้ทั้งระบบดั้งเดิมและดิจิทัล เพื่อการเข้าถึงการเรียนรู้ทุกระดับในทุกอำเภอ

4) เรียนด้วยทำงานได้ จบแล้วมีงานทำ (Job Matching) ผลักดันความร่วมมือกับภาคเอกชนในการรับนักเรียน นักศึกษา ฝึกงานตามความถนัด ความสามารถหรือต้องการประสบการณ์ โดยมีค่าตอบแทนระหว่างทำงานในช่วงโม่งพิเศษนอกเวลาเรียน ตามข้อตกลงกับภาคเอกชน

5) ส่งเสริมภาษาที่ 3 ผู้โรงเรียน ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรด้านภาษาที่หลากหลายให้ครอบคลุมทุกสถานศึกษา ทุกระดับชั้น ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงมัธยมศึกษา

6) ส่งเสริม สนับสนุน และทำนุบำรุงศาสนาทุกศาสนา

7) สนับสนุนและส่งเสริมจารีตประเพณีและร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

8) สนับสนุนและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น

3. นโยบายด้านเศรษฐกิจ ส่งเสริมการท่องเที่ยว ยกกระดับสินค้าชุมชน พัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน ภายใต้กรอบ “เมืองเศรษฐกิจอัจฉริยะ”

ปัจจุบันเรากำลังก้าวเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจและสังคมยุคใหม่ ที่มุ่งเน้นการใช้ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับสังคมและครอบครัวให้สามารถปรับตัว และรองรับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิต รายได้ ตลอดจนความเป็นอยู่ของเรา ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายประสบผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรม จึงกำหนดกรอบแนวทางปฏิบัติ ประกอบด้วย

- 1) ส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยววิถีวัฒนธรรมท้องถิ่น การท่องเที่ยวชุมชน ยั่งยืน กระจายรายได้สู่ชุมชน สร้างเศรษฐกิจฐานรากเติบโต
- 2) ส่งเสริม พัฒนา และยกระดับการท่องเที่ยวชนบทสู่สายตาโลก จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้กระจายทั่วถึงทุกอำเภอ
- 3) พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports tourism)
- 4) พัฒนาและส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
- 5) พัฒนาการให้บริการการท่องเที่ยวตามมาตรฐานสากลสำหรับเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในประเทศและนานาชาติ
- 6) ยกระดับสินค้า OTOP ชลบุรีสู่สากล ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้นวัตกรรมพัฒนาผลิตภัณฑ์ขยายช่องทางขายผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มออนไลน์เพิ่มลูกค้าทั้งในและต่างประเทศ 7) เกษตรอัจฉริยะ ลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต นำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาปรับใช้กับเกษตรกรในพื้นที่ ช่วยเพิ่มปริมาณและคุณภาพ สร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลผลิต
- 8) ยกระดับทักษะแรงงานพร้อมรับ EEC เตรียมความพร้อมบุคลากรที่มีทักษะความรู้และความสามารถที่ตอบโจทย์ความต้องการตลาดแรงงาน
- 9) พัฒนาศูนย์บ่มเพาะธุรกิจเทคโนโลยี (Startup) สนับสนุนการอบรมและให้ความรู้ให้สามารถต่อยอดออกสู่เชิงพาณิชย์ พัฒนาให้เป็นผู้ประกอบการได้
- 10) พัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ตลอดจนเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmers)

4. นโยบายด้านพัฒนาเมือง พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค คมนาคม ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติ ภายใต้ยุทธศาสตร์ “เมืองนวัตกรรมชั้นนำอาเซียน” โดยมีกรอบแนวทางปฏิบัติ ประกอบด้วย

- 1) เมืองอัจฉริยะ (Smart City) นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร จัดการเมืองและบริการประชาชน
- 2) ส่งเสริมการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต ผลักดันการเข้าถึงสัญญาณอินเทอร์เน็ตเครือข่าย WI-FI สาธารณะแก่ประชาชนในพื้นที่ชุมชน
- 3) สายไฟฟ้าลงดิน (นำร่องเขตท่องเที่ยว) จัดระเบียบแก้ไขปัญหาสายไฟเมืองกรุงรัง ปรับโฉมภูมิทัศน์ให้สวยงามและเพิ่มความปลอดภัยแก่ประชาชน
- 4) พัฒนาระบบบริการสาธารณูปโภคพื้นฐาน แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค ระบบทางระบายน้ำ ขยายการให้บริการน้ำประปา-ไฟฟ้า ให้เพียงพอต่อความจำเป็นในการดำรงชีวิตของประชาชน

5) พัฒนาด้านความปลอดภัยทางถนน ไฟทางสาธารณะให้เพียงพอ เพื่อลดอุบัติเหตุ และจัดการ จุดเสี่ยงให้ลดน้อยลง

6) ส่งเสริมระบบขนส่งและการจราจรอัจฉริยะ (Smart Bus)

7) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็งและอบอุ่น

8) สนับสนุน ส่งเสริม ป้องกัน และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด

9) ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรให้เข้มแข็ง ให้ผู้นำท้องถิ่นตระหนัก และให้ความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

10) ส่งเสริมและสนับสนุนการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

5. นโยบายด้านกีฬา พัฒนาและส่งเสริมกีฬาอย่างยั่งยืน ภายใต้ยุทธศาสตร์ “เมืองกีฬา ระดับโลก และสุขภาพดีที่ยั่งยืน” (World Sports & Healthy City)

กีฬาและการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและการออกกำลังกาย กำลังได้รับความนิยมและนิยมของคนทั่วโลก โดยเฉพาะจังหวัดชลบุรีได้รับความนิยมและเป็นที่ยอมรับของประชาชนทั้งชาวไทยและทั่วโลกที่เดินทางมาทำกิจกรรมด้านการแข่งขันกีฬา ตลอดจนการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและการออกกำลังกาย ซึ่งสามารถวัดได้จากรายได้ที่เข้ามาสู่จังหวัดชลบุรีเป็นจำนวนมาก ไม่แพ้ด้านอื่น ๆ ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมและผลักดันให้นโยบายด้านกีฬาฯ สัมฤทธิ์ผล จึงกำหนดกรอบแนวทางปฏิบัติ ประกอบด้วย

1) พัฒนาเมืองเป็นศูนย์กลางการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ

2) ยกย่องระดับสนามกีฬามาตรฐาน พัฒนาศูนย์ออกกำลังกาย สวนสาธารณะชุมชน ให้เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพการออกกำลังกายของประชาชนในท้องถิ่น

3) ส่งเสริมกีฬาขั้นพื้นฐานสู่การเป็นนักกีฬาอาชีพ มุ่งเน้นด้านการสร้างและการพัฒนานักกีฬาให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น สามารถพัฒนาไปสู่ระดับประเทศ

4) ส่งเสริมกีฬา E-Sport ผู้ระดับสากล สนับสนุนการสร้างนักกีฬาอีสปอร์ตต่อเนื่อง เปิดพื้นที่สร้างสรรค์ให้คอกีฬาและสาวกเกมเมอร์ฝึกฝนทักษะให้มีความสามารถระดับประเทศ

5) พัฒนาเส้นทางจักรยานที่ได้มาตรฐาน ปลอดภัย

6. นโยบายด้านอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และพลังงานอย่างยั่งยืน ภายใต้ ยุทธศาสตร์ “เมืองสีเขียว ปลอดภัย ฐูรอบ ยั่งยืน” โดยมีกรอบแนวทางประกอบด้วย

1) จัดการขยะด้วยเทคโนโลยีพลังงานสะอาดแบบครบวงจร

2) ส่งเสริมและพัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียให้ครอบคลุม

- 3) ติดตั้งระบบตรวจวัดอากาศ ฝุ่นละออง PM 2.5 ในพื้นที่เสี่ยง
- 4) เพิ่มพื้นที่สีเขียวสำหรับประชาชน
- 5) เพิ่มพื้นที่ป่าบก ป่าชายเลน แก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล
- 6) สนับสนุนการแก้ปัญหาสุนัขและแมวจรจัด สนับสนุนการแก้ไขปัญหาช้างป่าและลิง
- 7) ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะ มูลฝอยและสิ่งปฏิกูลอย่างมีประสิทธิภาพ
- 8) พัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

7. นโยบายด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

การบริหารราชการและปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เป็นการปฏิบัติราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ก่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน กระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยมีกรอบแนวทางปฏิบัติ ประกอบด้วย

- 1) ส่งเสริมและพัฒนาแนวทางการตรวจสอบธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เพื่อมิให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนอันจะก่อให้เกิดความสูญเสียต่อรัฐ สังคม สิ่งแวดล้อม องค์กร ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ปฏิบัติงานภายในองค์กร
- 2) สร้างการยอมรับ ความน่าเชื่อถือ ความมั่นใจและความศรัทธาให้เกิดขึ้นกับผู้รับบริการ ประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกองค์กร
- 3) เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อการพึ่งพาตนเองทางสังคมตามระบอบประชาธิปไตย
- 4) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ความเข้าใจ มีจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมทางการเมือง
- 5) ส่งเสริมให้ภาคเอกชนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการภาครัฐ
- 6) ส่งเสริมการบริหารเชิงรุก โดยเน้นการให้บริการที่ดีแก่ประชาชน
- 7) พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานภาครัฐไปสู่องค์กรยุคใหม่
- 8) ส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อให้เกิดการพัฒนางานด้านการบริการ
- 9) พัฒนาศักยภาพบุคลากรและระบบข้อมูลเพื่อการทำงานสู่มีอาชีพภายในองค์กรแห่งการเรียนรู้
- 10) ส่งเสริมและรณรงค์ให้บุคลากรยึดถือและปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส พร้อมรับการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก

11) ส่งเสริมและรณรงค์ให้บุคลากรมีจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมและสังคม ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรปภัช พงศ์วิวัฒน์โยธิน (2563) ศึกษาเรื่อง ธรรมเนียมปฏิบัติกับคุณค่าสาธารณะของพนักงานเทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาวิจัยพบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติงานตามธรรมเนียมปฏิบัติของพนักงานเทศบาลตำบลบางปูในภาพรวม พบว่าธรรมเนียมปฏิบัติของพนักงานเทศบาลบางปู มีค่าเฉลี่ยที่ 3.79 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้ดังนี้ หลักความรับผิดชอบทางการบริหาร ($M = 3.90$) หลักค่านิยมประชาธิปไตย ($M = 3.79$) หลักการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ($M = 3.76$) และหลักประชาธิปไตย ($M = 3.75$)

จากผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลตำบลบางปู ตามธรรมเนียมปฏิบัติและคุณค่าสาธารณะในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน สะท้อนให้เห็นว่าพนักงานเทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ ให้ความสำคัญในการใช้ธรรมเนียมปฏิบัติในการปฏิบัติงาน เพื่อก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์และการบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน กระทั่งเกิดเป็น ความเชื่อมั่นและความประทับใจต่อประชาชนผู้ใช้บริการ มีความพร้อมและสามารถเข้าถึงบริการ และข้อมูลต่าง ๆ ที่สามารถช่วยแก้ปัญหาของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายด้านอภิปรายผลได้ ดังนี้

ธรรมเนียมปฏิบัติของพนักงานเทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ ผู้ศึกษานำแนวคิดธรรมเนียมปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) พ.ศ. 2554 มาสร้างกรอบแนวคิด และผลการศึกษาพบว่า พนักงานเทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามธรรมเนียมปฏิบัติตามหลัก ความรับผิดชอบทางการบริหารมากที่สุด รองลงมาคือ หลักค่านิยมประชาธิปไตย หลักการบริหาร จัดการภาครัฐแนวใหม่ และหลักประชาธิปไตย ตามลำดับ กล่าวคือ

1. หลักความรับผิดชอบทางการบริหาร ผลการศึกษาพบว่า พนักงานเทศบาลตำบลบางปู ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ มีศีลธรรม ยึดมั่นตามมาตรฐาน คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพของเจ้าหน้าที่รัฐ เช่น การบริการประชาชนที่ติดต่อเข้า มายัง สำนักงานเทศบาลตำบลบางปู พนักงานเทศบาลจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ชอบ ชรรณ ไม่ใช้อำนาจในฐานะเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อสร้างความอหังการ ยิ่งไปกว่านั้นการปฏิบัติงานของ พนักงานยังได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร ที่พร้อมช่วยส่งเสริมให้พนักงานเทศบาลตำบลบางปูปฏิบัติ หน้าที่ต่อ

ประชาชนอย่างซื่อสัตย์สุจริต จริ่งใจ อดทน และเป็นไปตามระเบียบแบบแผน ด้วยการจัด โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านศีลธรรม คุณธรรม และความโปร่งใส เพื่อพัฒนาบุคลากร เทศบาล ซึ่งได้นำความรู้และหลักธรรมมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการทำงาน

2. หลักค่านิยมประชาธิปไตย ผลการศึกษาพบว่า พนักงานเทศบาลตำบลบางปู สามารถจัดสรรกระบวนการในการทำงานได้อย่างเป็นระบบและตรวจสอบได้ภายหลัง จึงเป็นผล ให้เกิดความสามารถในการตอบสนองสัจของประชาชน เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นไปอย่าง ครบถ้วน โปร่งใส และตรงไปตรงมา อีกทั้งยังเปิด โอกาสให้ประชาชนมีโอกาสในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารที่ถูกต้องแม่นยำและเป็นประโยชน์ ผ่านการปฏิบัติงานในโครงการประชาสัมพันธ์ข้อมูลใน รูปแบบที่หลากหลาย เช่น การจัดโครงการประชาสัมพันธ์การจดทะเบียนภาษีเพื่อ ให้ประชาชนเข้าใจ ถึงรูปแบบ ขั้นตอนการชำระภาษี และข่าวสารด้านต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง รวมถึงการเผยแพร่ ข้อมูล การปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน นอกจากนี้พนักงานเทศบาล ตำบลบางปูยังมีการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผนอย่างเคร่งครัด เพื่อให้การปฏิบัติงาน เป็นไปอย่างมีมาตรฐานเดียวกันกับประชาชนทุกคนในพื้นที่โดยไม่มี การแบ่งแยก อันปรากฏในการปฏิบัติงาน และการจัด โครงการต่าง ๆ อาทิเช่น การเสริมสร้างสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้ พิการ หรือทุพพลภาพ โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้นำสตรี กระทั่งการเข้าไปมีส่วนร่วมในการ พัฒนาชุมชนอิสลามในพื้นที่ในเรื่องของการศึกษา และสาธารณูปโภค

3. หลักการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ผลการศึกษาพบว่า พนักงานเทศบาล บางปูให้ความสำคัญกับกระบวนการทำงานที่เป็นลำดับขั้นอย่างเหมาะสม ทั้งในเรื่องของการละเว้นขั้นตอน อันไม่จำเป็นเพื่อการประหยัดเวลา การลำดับความสำคัญก่อนหลัง อีกทั้งยัง คำนึงถึงการใช้ ทรัพยากรอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด และการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จใน กรอบเวลาที่ กำหนดไว้ โดยไม่ลืมนึกที่จะรักษาแนวทางในการปฏิบัติงานที่ตรงตามเป้าหมายและพันธกิจของ องค์กร และการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชนเพื่อนำไปใช้ในการ พัฒนาและ ปรับปรุงการปฏิบัติงาน ซึ่งจากผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ผ่านมาจะ พนักงาน เทศบาลสามารถปฏิบัติการได้ตรงตามแผนที่ได้วางไว้ทั้งในด้านของกระบวนการท างาน และใน ด้านของระยะเวลาที่วางไว้ ยิ่งไปกว่านั้นพนักงานเทศบาลบางปูได้คำนึงถึงการใช้ทรัพยากร อย่าง ประหยัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยจะเห็นได้จากรายงานผลการด าเนินงานที่แสดงให้เห็นว่า พนักงานเทศบาล ได้มีการใช้ทรัพยากรในส่วนของค่าวัสดุ ค่าสาธารณูปโภค และค่าครุภัณฑ์ ต่ำกว่า ที่ได้มีการประเมินไว้ในรายงานงบแสดงผลการดำเนินงานจ่ายจากรายรับและเงินอุดหนุน ระบุ วัตถุประสงค์

4. หลักประชาธิรัฐ ผลการศึกษาพบว่า พนักงานเทศบาลบางปู ได้ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานอย่างมีส่วนร่วมกับประชาชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน โดยการร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหาในพื้นที่ หรือการเชิญชวนกลุ่มตัวแทนของประชาชนในพื้นที่ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับพนักงานเทศบาล ขณะเดียวกันก็ช่วยให้เกิดการดำเนินการตามโครงการสร้างความเข้าใจและสร้างความปรองดองกับประชาชน พัฒนาตามความต้องการของประชาชน เพื่อสร้างความเข้าใจ ในทิศทางการพัฒนาของเทศบาล โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการระบุ ปัญหาแล้ว พนักงานเทศบาลได้มีการกระจายหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงานอย่างเหมาะสม และคำนึงถึงประโยชน์อันเกิดแก่ประชาชนเป็นหลัก ซึ่งพนักงานที่จะมอบหมายงานให้ นั้นจะพิจารณาจากความสามารถและความถนัดของบุคลากร โดยองค์การถูกแบ่งหน่วยงานที่พนักงานสังกัดไว้หลากหลาย เพื่อให้ตอบสนองต่อการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนอย่างทั่วถึง

สัณฐิวิวุฒิ เปลียนศรี (2562) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในภาพรวม ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักความโปร่งใส รองลงมา คือ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักนิติธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม เมื่อพิจารณารายละเอียดตามรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

1) ด้านนิติธรรม พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การบริหารงานมีความชัดเจนปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการอย่างเคร่งครัด อยู่ในระดับมาก รองลงมา บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ต่อประชาชนด้วยความเสมอภาค และเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก บุคลากรสามารถใช้กฎระเบียบข้อบัญญัติ ให้เป็นไปตามอำนาจ หน้าที่ทางกฎหมาย อยู่ในระดับมาก องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี สามารถปรับเปลี่ยนการทำงานให้เหมาะสมกับกฎระเบียบที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ อยู่เสมออยู่ในระดับมาก และบุคลากรสามารถมีช่องทางร้องเรียนได้ หากไม่ได้รับความเป็นธรรมในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2) ด้านคุณธรรม พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความมี

มนุษย์สัมพันธ์ สุภาพอ่อนโยน และมีจิตพร้อมให้บริการ อยู่ในระดับมาก รองลงมา บุคลากรมีความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม อยู่ในระดับมาก บุคลากรปฏิบัติงานบนพื้นฐานของความถูกต้อง และเป็นธรรม อยู่ในระดับมาก บุคลากรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม อยู่ในระดับมาก และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จัดสรรงบประมาณด้วยความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3) ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เปิดเผยแพร่ข้อมูลผลการดำเนินการจัดซื้อ-จัดจ้าง ให้ประชาชนได้รับทราบ อยู่ในระดับมาก รองลงมา การดำเนิน โครงการต่าง ๆ มีการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ อยู่ในระดับมาก องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มีการเปิดเผยข้อมูลรายรับ-รายจ่ายงบประมาณให้ประชาชนได้รับทราบ อยู่ในระดับมาก องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีความถูกต้อง ตรงกับความเป็นจริงอยู่ในระดับมาก และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการดำเนิน โครงการต่าง ๆ ได้ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก รองลงมา องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานต่าง ๆ ภายในองค์กรได้ อยู่ในระดับมาก เมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหา อยู่ในระดับมาก องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงออกความคิดเห็นเพื่อพัฒนาองค์กร อยู่ในระดับมาก และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

5) ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า บุคลากรมีความเอาใจใส่ต่อประชาชน ไม่เลือกปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก รองลงมา บุคลากรมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่อยู่ในความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก บุคลากรสามารถปฏิบัติงาน โดยมีสำนึกต่อความรับผิดชอบในสังคม อยู่ในระดับมาก บุคลากรมีความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน ไม่

ว่าเรื่องใดก็ตามอยู่ในระดับมาก และบุคลากรมีความเอาใจใส่ต่อปัญหาของเพื่อนร่วมงาน และร่วมกันแก้ไข อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

6) ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า บุคลากรใช้ทรัพยากรในองค์กรที่มีอยู่อย่างประหยัด รู้คุณค่า และมีประสิทธิภาพสูงสุด อยู่ในระดับมาก รองลงมา บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว และทันเวลาที่กำหนด อยู่ในระดับมาก องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี สามารถจัดสรรงบประมาณที่มีอยู่ได้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดอยู่ในระดับมาก บุคลากรให้ความร่วมมือในการร่วมกันประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ อยู่ในระดับมาก และอบจ.ชลบุรี สามารถแจกจ่ายงานให้ตรงกับความสามารถเฉพาะของแต่ละคน เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงสุด อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

นพพร ประดิษฐ์ภูมิ (2561) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงจริยธรรมที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการภายใต้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างในสังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 60.1 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 39.9 มีอายุอยู่ในช่วง 30-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.5 อายุไม่เกิน 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.1 อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.9 อายุ 50-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.5 มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 60.5 ระดับ ปวส. คิดเป็นร้อยละ 17 ระดับ ปวช. คิดเป็นร้อยละ 6.3 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 13 และระดับมัธยมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 3.2 มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่ทำงานมาแล้ว 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.8 ทำงานน้อยกว่า 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.5 ทำงานมาแล้วมากกว่า 10 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 24.5 เช่นกัน และ ระยะเวลา 3-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.2 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ระบุ ระดับ/ ตำแหน่งงานงาน คิดเป็นร้อยละ 45.8 ลูกจ้างคิดเป็นร้อยละ 25.7 ข้าราชการคิดเป็นร้อยละ 19.7 และพนักงานเทศบาลคิดเป็นร้อยละ 9.1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเต็มรูปแบบของนายกเทศมนตรีเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามที่จำแนกตามปัจจัยด้านภาวะผู้นำเต็มรูปแบบ พบว่า มีระดับภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูงโดยนำเสนอตามลำดับค่าเฉลี่ยได้ ดังนี้

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผลการวิจัยพบว่า มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูงและมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยนและภาวะผู้นำแบบปล่อยเสรี โดยมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูงเช่นกันสามารถแสดงรายด้านได้ ดังนี้

ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยพบว่าปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การใช้อิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ รองลงมาคือด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมคติ ด้านพฤติกรรม และด้านการกระตุ้นทางปัญญา โดยมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูงทั้ง 3 ด้าน ดังนี้

การใช้อิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยพบว่ามีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในเรื่องที่นายกเทศมนตรีมีการวางตัวที่เหมาะสม ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่รู้สึกเคารพ เกรงใจ อยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือ นายกเทศมนตรีสามารถทำให้พนักงาน/เจ้าหน้าที่ยอมรับในวิสัยทัศน์และพันธกิจ รองลงมาคือ นายกเทศมนตรีทำให้พนักงาน/เจ้าหน้าที่รู้สึกว่าการผลประโยชน์ส่วนรวมต้องมาก่อนผลประโยชน์ส่วนตัว และนายกเทศมนตรีสามารถทำให้ พนักงาน/เจ้าหน้าที่ภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน ซึ่งมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูงในทุกข้อ เช่นกัน

การมีอิทธิพลเชิงอุดมคติด้านพฤติกรรม ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยพบว่า มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในเรื่องนายกเทศมนตรีแสดงให้พนักงาน/เจ้าหน้าที่เห็นว่าเป็นบุคคลที่ชอบนา รองลงมาคือนายกเทศมนตรีแสดงให้พนักงาน/เจ้าหน้าที่เห็นว่าเป็นเป้าหมายของงานจะสามารถบรรลุได้ รองลงมาคือนายกเทศมนตรีมีการกระตุ้นให้พนักงาน/เจ้าหน้าที่กระตือรือร้นในการทำงาน รองลงมาคือนายกเทศมนตรีมีการแสดงให้เห็นว่าเป็นคนที่มองโลกในแง่ดีรองลงมาคือ นายกเทศมนตรีแสดงให้พนักงาน/เจ้าหน้าที่เห็นว่าเป็นบุคคลที่แสวงหาภารกิจใหม่ ๆ รองลงมาคือ นายกเทศมนตรีมีการทำให้พนักงาน/เจ้าหน้าที่รู้สึกผูกพันกับหน่วยงาน รองลงมาคือ นายกเทศมนตรีช่วยกระตุ้นให้พนักงาน/เจ้าหน้าที่ทำงานจนบรรลุเป้าหมาย และนายกเทศมนตรีแสดงให้พนักงาน/เจ้าหน้าที่เห็นว่าเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมและจริยธรรม โดยมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูงในทุกข้อ

การกระตุ้นทางปัญญา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง พบว่าในข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ นายกเทศมนตรีมีการกระทำ ที่ส่งเสริมให้พนักงาน/เจ้าหน้าที่ มีการเรียนรู้เพิ่มเติมจากงานที่ทำอยู่ รองลงมาเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นนายกเทศมนตรี จะบอกให้พนักงาน/เจ้าหน้าที่มองปัญหาจากหลาย ๆ มุม รองลงมานายกเทศมนตรี มีการตั้งคำถามต่อพนักงาน/เจ้าหน้าที่ว่าต้องทำอะไร จึงจะดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน รองลงมาเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นนายกเทศมนตรีจะกระตุ้นพนักงาน/เจ้าหน้าที่ ให้หาทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูงในทุกข้อ

ด้านผู้นำการแลกเปลี่ยน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับสูง โดยพบว่ามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในปัจจัยด้านการแก้ไขปัญหาย่างกระตือรือร้นภายใต้เงื่อนไข รองลงมาคือด้านการให้รางวัลตาม

สถานการณ์ โดยมีค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูง และด้านการแลกเปลี่ยนในด้านการจัดการแบบ
เฉื่อยชาภายใต้เงื่อนไข โดยมีค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

การให้รางวัลตามสถานการณ์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูง พบว่า
ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ นายกเทศมนตรีแสดงความชื่นชมต่อทุกคนเมื่องานบรรลุผลตาม
เป้าหมาย โดยมีค่าภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูง รองลงมาคือนายกเทศมนตรีมีการให้รางวัลแก่บุคคลที่
งานดีเด่น รองลงมาคือนายกเทศมนตรี มีการพบปะหารือเรื่องงานกับพนักงาน/ เจ้าหน้าที่และ
นายกเทศมนตรีมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือมีการยื่นข้อเสนอให้กับผู้ที่ต้องรับผิดชอบ
ในงานนั้น ๆ มีค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูงทุกด้านเช่นกัน

การแก้ไขปัญหาอย่างกระตือรือร้นภายใต้เงื่อนไข โดยมีภาพรวมค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำอยู่ใน
ระดับสูง โดยพบว่าในข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือนายกเทศมนตรีมีการติดตามผลการแก้ไขสิ่ง
ผิดปกติ ข้อผิดพลาด หรือข้อร้องเรียนที่เกิดขึ้น รองลงมาคือนายกเทศมนตรีมีการให้คำแนะนำต่อ
พนักงาน/ เจ้าหน้าที่ในการจัดการกับสิ่งผิดปกติ ข้อผิดพลาดหรือข้อร้องเรียน รองลงมาคือ
นายกเทศมนตรีให้ความสนใจต่อสิ่งผิดปกติข้อผิดพลาด หรือข้อร้องเรียนในหน่วยงาน และ
นายกเทศมนตรีมีการสรุปบทเรียนที่เกิดขึ้นจากข้อผิดพลาดในอดีตให้พนักงาน/เจ้าหน้าที่ได้เรียนรู้
โดยมีค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูงทุกด้านเช่นกัน

การจัดการแบบเฉื่อยชาภายใต้เงื่อนไข โดยมีภาพรวมค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำอยู่ในระดับ
ค่อนข้างสูง โดยพบว่าในข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือนายกเทศมนตรีจะกล่าวตักเตือนบุคคลเมื่อ
ทำงานผิดพลาดเพื่อให้พนักงาน/เจ้าหน้าที่สามารถปรับปรุงและแก้ไขงานที่ทำให้ดีขึ้น รองลงมา
คือในการทำงานนายกเทศมนตรีจะไม่เปลี่ยนวิธีการทำงานของพนักงาน/เจ้าหน้าที่ จนกว่าจะพบ
ข้อผิดพลาดและแก้ไขให้ดีขึ้นและนายกเทศมนตรีรองจนกว่าจะเกิดข้อผิดพลาดในการทำงานของ
พนักงาน/เจ้าหน้าที่จึงจะเข้าไปบริหารงานด้วยตนเอง โดยในทุกข้อมีภาวะผู้นำในระดับค่อนข้างสูง

ด้านผู้นำแบบปล่อยเสรี ในด้านการจัดการแบบเสรี โดยในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำ
อยู่ในระดับสูง

การจัดการแบบเสรี โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูง พบว่าในข้อที่มีค่าเฉลี่ย
มากที่สุดคือนายกเทศมนตรีจะให้พนักงาน เจ้าหน้าที่กำหนดเป้าหมายกันเองภายในกลุ่มรองลงมา
คือนายกเทศมนตรีให้พนักงาน/เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานสรุปและประเมินผลงานก่อนแล้วจึง
ตรวจสอบเพื่อความถูกต้อง รองลงมาคือเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นนายกเทศมนตรีจะให้พนักงาน/
เจ้าหน้าที่ทำการแก้ไขปัญหากันเองภายในกลุ่ม และในบางกรณีที่ไม่น่าสำคัญมากนายกเทศมนตรีจะ
ไว้ใจมอบหมายให้พนักงาน/เจ้าหน้าที่ดำเนินการได้ด้วยตนเองและมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูง
เช่นกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนายกเทศมนตรีเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามที่จำแนกตามปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม โดยในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูง โดยนำเสนอตามลำดับค่าเฉลี่ยได้ ดังนี้

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม โดยในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูง โดยพบว่าในข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือนายกเทศมนตรีเป็นบุคคลที่ไว้วางใจได้ รองลงมาคือนายกเทศมนตรีเป็นบุคคลที่พร้อมจะรับฟังปัญหาและความคิดเห็นจากทุกคนในหน่วยงาน รองลงมาคือนายกเทศมนตรีไม่ตัดสินใจสำเร็จจากเพียงผลงานเท่านั้น แต่ยังพิจารณาถึงวิธีการด้วยว่าผลงานนั้นสำเร็จได้อย่างไร รองลงมาคือนายกเทศมนตรีปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันอย่างมีคุณธรรม จริยธรรมรองลงมาคือนายกเทศมนตรีตัดสินใจ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของพนักงาน/เจ้าหน้าที่รองลงมาคือนายกเทศมนตรีเป็นคนที่มีความยุติธรรมในการทำงานต่าง ๆ รองลงมาคือนายกเทศมนตรีมีการตักเตือนผู้ฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมที่กำหนดไว้ในหน่วยงาน รองลงมาคือนายกเทศมนตรีมีการกำหนดตัวอย่างว่าควรจะทำอย่างไรจึงจะถูกต้องในเชิงจริยธรรม รองลงมาคือนายกเทศมนตรีมักกล่าวถึงค่านิยมทางด้านจริยธรรมในที่ทำงาน และนายกเทศมนตรีเมื่อจะทำการตัดสินใจเรื่องใด มักจะต้องมีการพูดคุยและถามทุกคนว่าอะไรคือสิ่งที่ถูกต้องและควรกระทำโดยมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูงในทุก ๆ ด้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล โดยปัจจัยของหลักธรรมาภิบาลเกี่ยวกับหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบหลักความคุ้มค่า โดยมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยนำเสนอตามลำดับค่าเฉลี่ยได้ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว โดยพบว่าในข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ รองลงมาคือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม รองลงมาคือ ด้านหลักนิติธรรม รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม รองลงมาคือ ด้านหลักความคุ้มค่าและด้านหลักความโปร่งใส โดยในทุกด้านมีระดับความคิดเห็นในระดับมากที่สุดสามารถแสดงรายด้านได้ ดังนี้

ด้านหลักนิทรรศน์ โดยภาพรวมมีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดพบว่ามีความสำคัญมากที่สุดคือผู้อำนวยการเทศมนตรียึดหลักการวางแผนและพัฒนาองค์กรมากกว่าการมุ่งเน้นผลประโยชน์ส่วนตัว รองลงมาคือ นายกเทศมนตรีใช้อำนาจแก่ข้าราชการ พนักงาน/ เจ้าหน้าที่ อย่างเหมาะสม โดยไม่ละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพของแต่ละบุคคล รองลงมาคือ นายกเทศมนตรีบริหารงานปลูกฝังให้ข้าราชการ พนักงาน/เจ้าหน้าที่การพินิจพิจารณา ขอบข่ายต่าง ๆ ของเทศบาล รองลงมาคือ นายกเทศมนตรีบริหารงาน โดยไม่ยึดถือพวกพ้องเป็นหลัก ยึดหลักการบริหารงานกลาง เสมอภาค และเท่าเทียมรองลงมาคือ นายกเทศมนตรีมีการกำหนดขอบข่ายภาระของข้าราชการ พนักงาน/เจ้าหน้าที่ อย่างชัดเจน โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ด้านหลักคุณธรรมของ โดยภาพรวมมีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพบว่ามีความสำคัญมากที่สุดคือผู้อำนวยการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในหลักของความคิดและความถูกต้องรองลงมาคือ นายกเทศมนตรีมีการส่งเสริมให้ข้าราชการคุณธรรมประจำใจในการดำรงชีวิต รองลงมาคือ นายกเทศมนตรีมีการประเมินผลการปฏิบัติงานการเลื่อนขั้นเงินเดือนและการมอบหมายงานต่าง ๆ ที่มีความยุติธรรมและนายกเทศมนตรีปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อข้าราชการ พนักงานเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมมีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพบว่ามีความสำคัญมากที่สุดคือเทศบาลเมืองวังน้ำเย็นมีระบบควบคุมภายในและระบบการตรวจสอบที่ดี รองลงมาคือ เทศบาลเมืองวังน้ำเย็นมีระบบการบริหารการเงินและพัสดุที่รัดกุม และจัดเก็บข้อมูลไว้เพื่อการตรวจสอบย้อนหลังได้ รองลงมาคือ เทศบาลเมืองวังน้ำเย็นมีการกระจายข้อมูลข่าวสารขององค์กรให้กับข้าราชการ พนักงานในสังกัดทราบอย่างทั่วถึง รองลงมาคือ เทศบาลเมืองวังน้ำเย็นมีระบบการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาปฏิบัติงานที่ โปร่งใส สามารถตรวจสอบขั้นตอนในการรับสมัคร รวมถึงขอรับทราบผลคะแนนของการสอบคัดเลือกได้ รองลงมาคือ เทศบาลเมืองวังน้ำเย็นมีหลักเกณฑ์การบริหารเงินงบประมาณอย่างเปิดเผย สามารถตรวจสอบที่มาที่ไปได้ โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมมีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพบว่ามีความสำคัญมากที่สุดคือนายกเทศมนตรี ส่งเสริมให้ข้าราชการ และพนักงานทำงานร่วมกันเป็นทีม รองลงมาคือ นายกเทศมนตรีเปิดโอกาสให้ข้าราชการ พนักงานของเทศบาลได้แสดงศักยภาพของตนเอง เพื่อพัฒนาองค์กรให้มีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน รองลงมาคือ นายกเทศมนตรี รับฟังความคิดเห็นและเปิด โอกาสให้ข้าราชการ พนักงานในทุกระดับมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและนายกเทศมนตรีส่งเสริมให้ข้าราชการ พนักงานของเทศบาลมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนให้เป็นที่ไปตามเป้าหมายของเทศบาล โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมมีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพบว่ามีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือนายกเทศมนตรีมีการปลูกฝังให้ข้าราชการ พนักงานของเทศบาลมีจิตอาสา ร่วมกับการทำงานในภารกิจต่าง ๆ รองลงมาคือ นายกเทศมนตรี มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการ พนักงานของเทศบาลอยู่เสมอ รองลงมาคือ นายกเทศมนตรีส่งเสริมให้ข้าราชการ พนักงานของเทศบาลตระหนักในสิทธิ และหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และนายกเทศมนตรีปลูกฝังให้ข้าราชการ พนักงานของเทศบาลแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมโดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ด้านหลักความคุ้มค่าโดยภาพรวมมีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพบว่ามีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือนายกเทศมนตรีสร้างจิตสำนึกที่ดีให้ข้าราชการ พนักงานของเทศบาลช่วยประหยัดทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานในสังกัดเทศบาล รองลงมาคือนายกเทศมนตรีมีการส่งเสริมให้มีการนำทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดมาประยุกต์คัดแปลงเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ได้สูงสุด รองลงมาคือ นายกเทศมนตรีมีนโยบายให้ข้าราชการ พนักงานของเทศบาลหมุนเวียน สับเปลี่ยนงานเพื่อให้ท่านได้เรียนรู้งานหลาย ๆ ด้าน ของหน่วยงานในสังกัด และนายกเทศมนตรีมีการนำเทคโนโลยีเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทันสมัย เพื่อลดต้นทุนและประหยัดทรัพยากรในองค์กร โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ชวบดินทร์ อธิพิงศ์เดช (2560) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสังกัดที่ว่าการ อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาวิจัยพบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสังกัดที่ว่าการอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หลักความคุ้มค่า (ค่าเฉลี่ย = 3.59) หลักความโปร่งใส (ค่าเฉลี่ย = 3.56) อยู่ในระดับมาก ส่วนหลักการมีส่วนร่วม (ค่าเฉลี่ย = 3.48) หลักคุณธรรม (ค่าเฉลี่ย = 3.46) หลักนิติธรรม (ค่าเฉลี่ย = 3.43) และหลักความรับผิดชอบ (ค่าเฉลี่ย = 3.42) อยู่ในระดับปานกลาง

นิภาพรรณ ผิวอ่อน (2559) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยเหนือ อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยเหนือ อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2) ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกุยเหนือ จำนวน 371 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน

มาตรฐาน การทดสอบค่าที่โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และเมื่อพบความแตกต่างจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธี LSD

ผลการวิจัยพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 62.30 มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี ขึ้นไป จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 35.30 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 51.20 ประชากร ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 42.30 ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน ไม่เกิน 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 51.50 จากการศึกษาซึ่งผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยสอดคล้องตามวัตถุประสงค์การศึกษา ได้ดังนี้

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกฤษณานิคม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

- 1) หลักนิติธรรม จากการวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกฤษณานิคม ในด้านหลักนิติธรรม พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
- 2) หลักคุณธรรม จากการวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกฤษณานิคม ในด้านหลักคุณธรรม พบว่าในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- 3) หลักความโปร่งใส จากการวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกฤษณานิคม ในด้านหลักความโปร่งใส พบว่าในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- 4) หลักการมีส่วนร่วม จากการวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกฤษณานิคม ในด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- 5) หลักความรับผิดชอบ จากการวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกฤษณานิคม ในด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่าในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- 6) หลักความคุ้มค่า จากการวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกฤษณานิคม ในด้านหลักความคุ้มค่า พบว่าในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สรุปผลดังนี้

1) เพศ พบว่า โดยเฉลี่ยและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) อายุ พบว่า โดยเฉลี่ย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีความแตกต่างกัน คือ ด้านหลักความโปร่งใสและด้านหลักการมีส่วนร่วมโดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

3) ระดับการศึกษาพบว่าโดยเฉลี่ยและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4) อาชีพ พบว่าโดยเฉลี่ยและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่าโดยเฉลี่ยและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปได้ว่า การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลทุกเหนือ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลทุกเหนือ มีการปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อบังคับ ให้เหมาะสมถูกต้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการบริหารงานอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล สำหรับบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลทุกเหนือ ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า บุคลากรมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเมื่อได้รับมอบหมาย และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีอ่อนน้อมถ่อมตน พร้อมให้บริการ ความคิดเห็นของประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลทุกเหนือ มีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ซึ่งทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

พิศสมัย หมกทอง (2554) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม บุคลากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 51.7 มีอายุ 30-39 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 37.4 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 54.7 มีตำแหน่งเป็นข้าราชการ จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 54.0 มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 36.6 มีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8

2. ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านหลักนิติธรรม

ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม ด้านเพศไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ด้านอายุ การศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งรายได้ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร นั้นพบว่า มีน้อย และมีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารบริหารงานโดยคำนึงถึงหลักธรรมาภิบาลให้ครบทั้ง 6 ด้าน เพราะหลักธรรมาภิบาลเป็นการบริหารการปกครองที่ดีที่ทุก ๆ ภาคส่วนเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีงามเหมาะที่จะนำมาใช้ในการบริหารองค์กรต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ณภัทร นิภารักษ์ (2558) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่า บุคลากรผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 59.8 มีอายุ 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.1 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.0 การดำรงตำแหน่ง ข้าราชการ คิดเป็นร้อยละ 49.5 มีระยะเวลาในการอยู่ของตำแหน่ง 1-5 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.9 ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 5,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 60.5 และระดับหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ คือ อันดับหนึ่งคือ ด้านหลักความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยที่ 4.08 รองลงมาอันดับสอง คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย 4.05 อันดับสาม คือ ด้านหลักความโปร่งใส ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.00 อันดับสี่ หลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ย 3.73 อันดับห้า คือ ด้านความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ย 3.71 และอันดับหก คือ ด้านนิติธรรม มีค่าเฉลี่ย 3.70 ตามลำดับ ผลจากการทดสอบการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีพบว่าบุคลากรที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

อุษาน สีนสุวรรณ (2558) ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า

1. การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านหลักคุณธรรม รองลงมา คือ ด้านหลักความคุ้มค่า ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านหลักความ โปร่งใส และด้านหลักความรับผิดชอบ

1.1 การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เทศบาลมีการออกกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด รองลงมาคือ เทศบาลมีการยึดถือหลักและปฏิบัติตามแนวกฎหมายอย่างถูกต้องและรัดกุม และเทศบาลมีการออกกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ โดยมีผลบังคับใช้ต่อประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งในทางทฤษฎีและปฏิบัติหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ตามลำดับส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เทศบาลมักจะมีปัญหาในการบังคับใช้กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ เนื่องจากขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน

1.2 การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารของเทศบาลเข้ามาบริหารงานจากการเลือกตั้งโดยสุจริตรองลงมา คือ ผู้บริหารของเทศบาลจัดสรรงบประมาณตามความเหมาะสมและความจำเป็นเร่งด่วนของแต่ละพื้นที่ และผู้บริหารของเทศบาลใช้หลักคุณธรรมในการบริหารงาน และในการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารของเทศบาลมีการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาปฏิบัติงาน โดยใช้หลักความสามารถมากกว่าใช้ระบบอุปถัมภ์

1.3 การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เทศบาลมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่สำคัญที่ประชาชนควรรู้ ได้แก่เอกสารงบประมาณ และการจัดซื้อจัดจ้าง รองลงมาคือ เทศบาลมีการสรุปผลการดำเนินงานให้ประชาชนได้รับทราบเป็นประจำทุกปี รองลงมาคือ ประชาชนของเทศบาลสามารถเข้าถึง และรับรู้ข้อมูลที่สำคัญของเทศบาล ซึ่งได้แก่ สัญญาจ้าง สัญญาการเบิกจ่ายเงิน การบัญชีต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก และเทศบาลมีการจัดทำเอกสารหรือวารสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ อย่างเพียงพอสำหรับแจกจ่ายให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารของเทศบาลพิจารณาความดีความชอบให้แก่เจ้าหน้าที่เทศบาลอย่างเปิดเผย และโปร่งใส

1.4 การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านหลักความมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลมีการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาและร่วมจัดทำแผนพัฒนาประจำปี รองลงมาคือ เทศบาลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง โดยการจัดตั้งตัวแทนชุมชนร่วมกันเป็นกรรมการ และเทศบาลมีกรอบแนวทางการบริหารงาน โดยใช้หลักการกระจายอำนาจในการตัดสินใจอย่างอิสระ ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโดยตรง ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เทศบาลมีการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับสิทธิออกตอนผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลที่มีความประพฤติเสื่อมเสีย

1.5 การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เทศบาลมีการดำเนินกิจกรรม/โครงการ หรือบริการสาธารณะต่าง ๆ ครบตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด รองลงมาคือ เทศบาลจัดให้มีการบริการแก่ประชาชนอย่างรวดเร็ว พร้อมทั้งจัดให้มีการบริการในช่วงพักกลางวันและในวันหยุดราชการ และเทศบาลมีกระบวนการ วิธีการ และขั้นตอนที่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในการปฏิบัติงานตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เทศบาลมีการกำหนดมาตรการให้รางวัลและการลงโทษแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

1.6 การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารของเทศบาลมีนโยบายที่ชัดเจนในการให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เพื่อก่อให้เกิดความประหยัด รองลงมาคือ เทศบาลได้จัดให้มีการเรียงลำดับความสำคัญก่อน-หลังในการดำเนินกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ตามความจำเป็นเร่งด่วนของประชาชน และเทศบาลมีการคำนึงถึงความประหยัดคุ้มค่า และผลประโยชน์ของประชาชนในการดำเนินกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ 1 ประชาชน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ เทศบาลจัดให้มีแผนหรือมาตรการลดค่าใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ อย่างชัดเจน

2. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จากการศึกษพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ตำแหน่งหน้าที่ และอายุราชการที่ต่างกัน มีระดับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลภาพรวมไม่แตกต่างกัน ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่

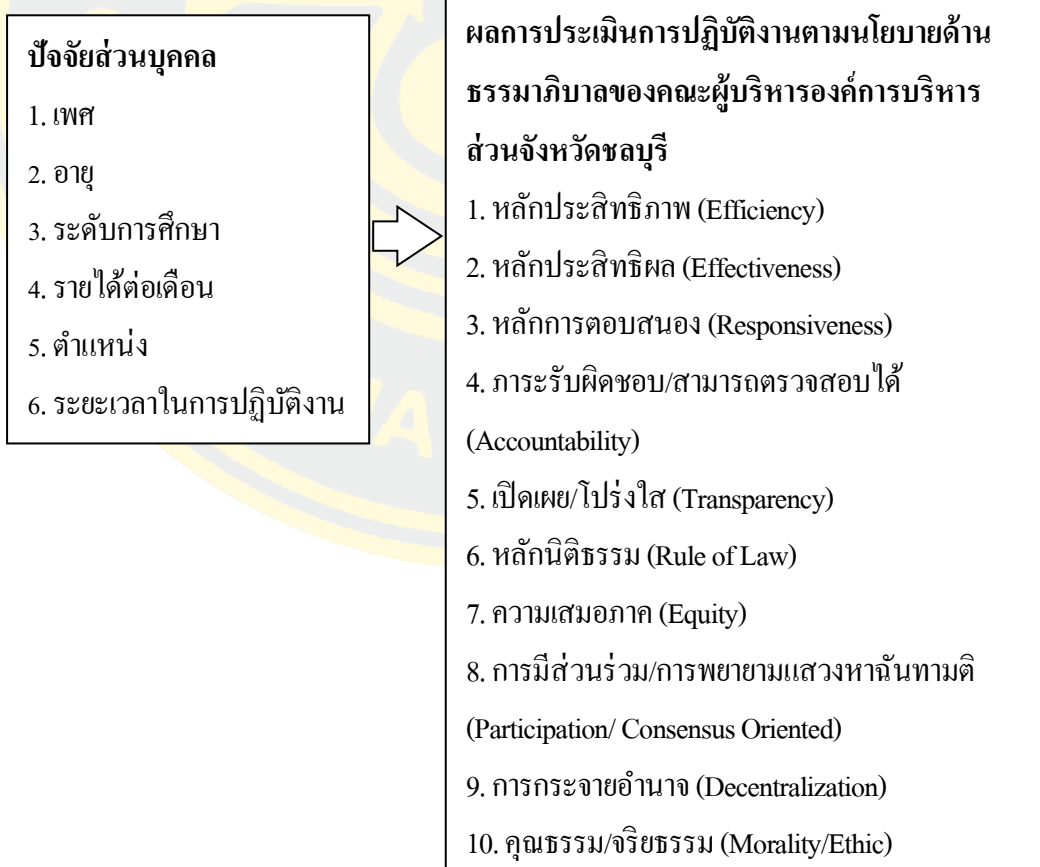
เกี่ยวข้อง โดยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ประกอบด้วยตัวแปรต้น (Independent Variables) และ ตัวแปรตาม (Dependent) ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ สภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ตำแหน่ง และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย 1.หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) 2. หลักประสิทธิผล (Effectiveness) 3.หลักการตอบสนอง (Responsiveness) 4.การรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) 5.เปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) 6.หลักนิติธรรม (Rule of Law) 7.ความเสมอภาค (Equity) 8.การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ (Participation/ Consensus Oriented) 9.การกระจายอำนาจ (Decentralization) และ 10. คุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethic)

ตัวแปรต้น (Independent variables)

ตัวแปรตาม (Dependent variables)

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำนวน 428 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 พฤษภาคม 2564 : กองการเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ได้แก่ สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด, สำนักงานเลขานุการองค์การบริหารส่วนจังหวัด, กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ, กองคลัง, สำนักช่าง, กองสวัสดิการสังคม, กองพัสดุและทรัพย์สิน, กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม, กองการท่องเที่ยวและกีฬา, กองการเจ้าหน้าที่, กองสาธารณสุข และหน่วยตรวจสอบภายใน จำนวน 428 คน จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ ยามานะ (Yamane, 1973 : 726) (ไพฑูริย์ โปธิสว่าง, 2561, หน้า 394) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อน .05 ดังนี้

$$n = \frac{\square}{[1 + \square \square^2]}$$

เมื่อ n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 0.05

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{428}{[1 + 428(0.05)^2]} \\ &= 206.76 \text{ คน} \end{aligned}$$

ดังนั้น ขนาดของตัวอย่างเท่ากับ 207 คน

เมื่อผลการคำนวณออกมาได้ 207 คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงให้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างไว้ 207 คน เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของประชากรที่เก็บในจำนวน 3 สำนัก 8 กอง 1 หน่วย ใช้วิธีจัดกลุ่มแบบสัดส่วน (Stratified random sampling)

จำนวนตัวอย่างในแต่ละสำนัก / กอง = $\frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละสำนัก/กอง}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$

ตารางที่ 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สำนัก/กอง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด	63	31
2. สำนักงานเลขานุการองค์การบริหารส่วนจังหวัด	28	14
3. กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ	18	9
4. กองคลัง	29	14
5. สำนักช่าง	127	61
6. กองสวัสดิการสังคม	19	9
7. กองพัสดุและทรัพย์สิน	22	11
8. กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	38	18
9. กองการท่องเที่ยวและกีฬา	50	24
10. กองการเจ้าหน้าที่	23	11
11. กองสาธารณสุข	5	2
12. หน่วยตรวจสอบภายใน	6	3
รวม	428	207

ที่มา : กองการเจ้าหน้าที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ณ วันที่ 1 พฤษภาคม 2564

การสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละสำนัก/กองตามจำนวนที่คำนวณได้ โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการเลือกแบบโควตา (Quota Sampling) ดังในตารางที่ 2

การสร้างเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของคณะองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1) การศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทฤษฎี แนวคิด และผลงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวความคิดในการศึกษา

2) สร้างแบบสอบถามการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีจำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบสอบถามชนิด ตรวจสอบรายการ (Check list) และเติมคำในช่องว่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน ตำแหน่ง และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาล ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (เช่น ความต้องการเพิ่มข้อมูลหรือปัญหาอุปสรรคในการ ทำงาน) สำหรับแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4) นำส่งแบบสอบถามเสนอ ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง ตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อ พิจารณาตรวจสอบความแม่นยำ (Validity) ความถูกต้องเป็นกลางของเนื้อหา ตลอดจนความ ชัดเจนและการใช้ภาษาที่เหมาะสมของข้อคำถาม

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

4.1 นายอุดมศักดิ์ เจริญวุฒิ ตำแหน่ง รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

4.2 นางสาววรรณดี เมืองแก้ว ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายกิจการคณะผู้บริหาร
สำนักงานเลขานุการองค์การบริหารส่วนจังหวัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

4.3 นางสาววิลาสินี แสงเพิ่ม ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
กองการเจ้าหน้าที่
องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

4.4 ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง ตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิ
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์และแนะนำตัวผู้วิจัยจากมหาวิทยาลัยบูรพาถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

2. นำหนังสือจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยการขออนุญาตเข้ากลุ่มไลน์ของแต่ละส่วนราชการกับหัวหน้าส่วนราชการในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผ่านระบบไลน์ โดยการ Share Link แบบสอบถาม Google Form กลุ่มหัวหน้าส่วนราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เนื่องด้วยสถานการณ์ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

3. ผู้วิจัยดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิญชวนบุคลากรในสังกัดเข้าร่วมโครงการวิจัย ในกลุ่มไลน์ที่มีอยู่แล้วของแต่ละกองงาน ได้แก่ สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานเลขานุการองค์การบริหารส่วนจังหวัด กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ กองคลัง สำนักช่าง กองสวัสดิการสังคม กองพัสดุและทรัพย์สิน กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กองการท่องเที่ยวและกีฬา กองการเจ้าหน้าที่ กองสาธารณสุข และหน่วยตรวจสอบภายใน โดยการ Share Link แบบสอบถาม Google Form และเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

4. เมื่อผู้เข้าร่วมโครงการตอบแบบสอบถามเสร็จ ให้กดเมนูคำสั่ง “ส่ง” ซึ่งระบบจะทำการส่งมายังผู้วิจัยทาง E-Mail และนำแบบสอบถามที่รวบรวมมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม หากครบถ้วนและสมบูรณ์ทุกฉบับ จึงนำไปประมวลผลต่อไป ปรากฏตามรายละเอียดในภาคผนวก

ทั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยแต่ในภาพรวมเท่านั้น โดยไม่มีการระบุข้อมูลที่ทำให้สามารถระบุถึงตัวตนของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยได้

5. การเก็บรวบรวมข้อมูลจะถูกเก็บเป็นความลับใน E-Mail รูปแบบ Google Form ซึ่งตั้งระบบรักษาความปลอดภัยการเข้าถึง E-Mail จากระหัสผ่าน E-Mail และรหัสผ่าน Google Authenticator ที่ได้รับจากโทรศัพท์มือถือ โดยข้อมูลจะเก็บไว้เป็นระยะเวลาหนึ่งปี หลังจากนั้นผู้วิจัยจะทำการลบข้อมูลทั้งหมดใน Google Drive เมื่อเผยแพร่ผลการวิจัยเสร็จสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถามการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์แบบลิเคิร์ตสเกล (Likert scale) เป็น 5 ระดับ ดังนี้ (ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง 2561 หน้า 339)

5 แปลว่า ระดับความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่ง

4 แปลว่า ระดับความคิดเห็นด้วย

3 แปลว่า ระดับความคิดเห็นไม่แน่ใจ

2 แปลว่า ระดับความคิดเห็นไม่เห็นด้วย

1 แปลว่า ระดับความคิดเห็นไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. การหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์และแปลความหมายในรูปแบบของคะแนนเฉลี่ยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ และหาความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้ (ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง, 2554, หน้า 134 - 135)

$$\text{ช่วงความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{5-1}{5}$$

$$= .80$$

4.21 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลมากที่สุด

3.41 - 4.20 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลมาก

2.61 - 3.40 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลปานกลาง

1.81 - 2.60 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลน้อย

1.00 - 1.80 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงานวิจัยด้านสังคมศาสตร์ วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ แจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
2. วิเคราะห์การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา นำเสนอในรูปของค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. การทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าสถิติ t-Test ในการทดสอบความแตกต่างของ ค่าเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA ในการทดสอบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม กรณีพบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LSD

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัย ได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่ง ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ผลการประเมินการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n แทน จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง

\bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

SD แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

df แทน ระดับชั้นของความเป็นอิสระ

SS แทน ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง

MS แทน ค่าความแปรปรวน

t แทน ค่าสถิติทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม

F แทน ค่าสถิติทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม

p แทน ความน่าจะเป็น

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

นำเสนอจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 207 คน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 3 ถึงตารางที่ 8 พบว่า

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	108	52.2
หญิง	99	47.8
รวม	207	100.00

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง โดยเพศชาย จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 52.2 เพศหญิง จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 47.8

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	5	2.4
20 – 30 ปี	35	16.9
31 - 40 ปี	73	35.3
41 - 50 ปี	64	30.9
51 ปี ขึ้นไป	30	14.5
รวม	207	100.00

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 รองลงมาคือมีอายุ 41 - 50 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 30.9 มีอายุ 20 – 30 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 มีอายุ 51 ปี ขึ้นไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5 มี และน้อยที่สุดคือมีอายุ ต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	37	17.9
ปริญญาตรี	102	49.2
สูงกว่าปริญญาตรี	68	32.9
รวม	207	100.00

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 49.2 รองลงมาคือระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 32.9 และน้อยที่สุดคือระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 17.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	7	3.4
10,001 – 20,000 บาท	103	49.8
20,001 – 30,000 บาท	48	23.2
30,001 บาท ขึ้นไป	49	23.6
รวม	207	100.00

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 49.8 รองลงมาคือมีรายได้ต่อเดือน 30,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6 มีรายได้ต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 และน้อยที่สุดคือมีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ข้าราชการ	100	48.3
ลูกจ้างประจำ	14	6.8
พนักงานจ้างตามภารกิจ	81	39.1
พนักงานจ้างทั่วไป	12	5.8
รวม	207	100.00

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ตำแหน่งข้าราชการ จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 48.3 รองลงมาคือ ตำแหน่งพนักงานจ้างตามภารกิจ จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 39.1 ตำแหน่งลูกจ้างประจำ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8 และน้อยที่สุดคือตำแหน่งพนักงานจ้างทั่วไป จำนวน 12 คน คิดเป็น ร้อยละ 5.8

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10 ปี	85	41.1
11 – 15 ปี	68	32.9
16 – 20 ปี	33	15.9
21 ปีขึ้นไป	21	10.1
รวม	221	100.00

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1 รองลงมาคือมีระยะเวลาในการมีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 11 – 15 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 32.9 มีระยะเวลาในการมีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 16 – 20 ปีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 15.9 และน้อยที่สุดคือมีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 21 ปีขึ้นไป จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 10.1 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ปรากฏผลดังตารางที่ 9 ถึงตารางที่ 19 ดังนี้

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในภาพรวม

(n = 207)

การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้าน ธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดชลบุรี	การประเมินผลการปฏิบัติงาน			
	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
1. หลักประสิทธิภาพ (Efficiency)	4.11	0.69	มาก	8
2. หลักประสิทธิผล (Effectiveness)	4.27	0.57	มากที่สุด	1
3. หลักการตอบสนอง (Responsiveness)	4.19	0.67	มาก	5
4. ภาระรับผิดชอบ/ตรวจสอบได้ (Accountability)	4.13	0.76	มาก	7
5. เปิดเผย/โปร่งใส (Transparency)	4.24	0.67	มากที่สุด	3
6. หลักนิติธรรม (Rule of Law)	4.24	0.64	มากที่สุด	2
7. ความเสมอภาค (Equity)	3.99	0.83	มาก	10
8. การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ (Participation/ Consensus Oriented)	4.13	0.71	มาก	6
9. การกระจายอำนาจ (Decentralization)	4.10	0.72	มาก	9
10. คุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethic)	4.22	0.66	มาก	4
รวม	4.16	0.61	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, $SD = 0.61$)

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ หลักประสิทธิผล (Effectiveness) ($\bar{X} = 4.27$, $SD = 0.57$) รองลงมาคือ หลักนิติธรรม (Rule of Law) ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.61$) เปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.67$) คุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethic) ($\bar{X} = 4.22$, $SD = 0.66$) หลักการตอบสนอง (Responsiveness) ($\bar{X} = 4.19$, $SD = 0.67$) การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหานั้นตามติ (Participation/ Consensus Oriented) ($\bar{X} = 4.13$, $SD = 0.71$) ภาระรับผิดชอบ/ตรวจสอบได้ (Accountability) ($\bar{X} = 4.13$, $SD = 0.76$) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) ($\bar{X} = 4.11$, $SD = 0.69$) การกระจายอำนาจ (Decentralization) ($\bar{X} = 4.10$, $SD = 0.72$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความเสมอภาค (Equity) ($\bar{X} = 3.99$, $SD = 0.83$) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี หลักประสิทธิภาพ (Efficiency)

หลักประสิทธิภาพ (Efficiency)	การประเมินผลการปฏิบัติงาน					\bar{X}	SD	แปล ความ หมาย	ลำดับ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
	n = 207)								
1. มีการใช้ เทคโนโลยีต่างๆ ที่ ทันสมัยเพื่อลด ต้นทุน	72 (34.8)	94 (45.4)	34 (16.4)	5 (2.4)	2 (1.0)	4.11	0.83	มาก	2
2. มีการติดตามและ ประเมินงานอย่าง ต่อเนื่องเหมาะสม และเป็นระบบ	65 (31.4)	107 (51.7)	33 (15.9)	2 (1.0)	0 (0.0)	4.14	0.70	มาก	1
3. มีการจัดการที่มี ผลคุ้มค่าเมื่อ เปรียบเทียบกับ งบประมาณและ เวลาที่เสียไป	68 (32.9)	97 (46.9)	39 (18.8)	1 (0.5)	2 (1.0)	4.10	0.78	มาก	3
รวม						4.11	0.69	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) ในภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, $SD = 0.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการ ติดตามและประเมินงานอย่างต่อเนื่องเหมาะสมและเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.14$, $SD = 0.70$) รองลงมาคือ มีการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ที่ทันสมัยเพื่อลดต้นทุน ($\bar{X} = 4.11$, $SD = 0.83$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ ที่สุด คือ มีการจัดการที่มีผลคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณและเวลาที่เสียไป ($\bar{X} = 4.10$, $SD = 0.78$)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี หลักประสิทธิผล (Effectiveness)

(n = 207)

หลักประสิทธิผล (Effectiveness)	การประเมินผลการปฏิบัติงาน					\bar{X}	SD	แปล	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			ความหมาย	ลำดับ
1. มีผลการปฏิบัติงานที่บรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายตามแผนการปฏิบัติงาน	76 (36.7)	115 (55.6)	16 (7.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	4.29	0.60	มากที่สุด	1
2. มีระบบขั้นตอนการทำงานตามแผนยุทธศาสตร์ นำไปสู่การปฏิบัติและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้	78 (37.7)	111 (53.6)	18 (8.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	4.29	0.62	มากที่สุด	2
3. มีการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่สอดคล้องกับพันธกิจและค่านิยมขององค์กร	81 (39.1)	95 (45.9)	31 (15.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	4.24	0.70	มากที่สุด	3
รวม						4.27	0.57	มากที่สุด	

จากตารางที่ 11 พบว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี หลักประสิทธิผล (Effectiveness) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.27$, $SD = 0.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีผลการปฏิบัติงานที่บรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายตามแผนการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.60$) รองลงมาคือ มีระบบ ขั้นตอนการทำงานตามแผนยุทธศาสตร์ นำไปสู่การปฏิบัติและบรรลุเป้าหมาย

ที่วางไว้ ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.62$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ เชิงยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่สอดคล้องกับพันธกิจและค่านิยมขององค์กร ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.70$)

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี หลักการตอบสนอง (Responsiveness)

(n = 207)

หลักการตอบสนอง (Responsiveness)	การประเมินผลการปฏิบัติงาน					\bar{X}	SD	แปล ความ หมาย	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
1. สามารถสร้าง ความเชื่อมั่นไว้ใจ ให้กับผู้มาติดต่อ ราชการ	76 (36.7)	106 (51.5)	25 (12.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	4.25	0.65	มาก ที่สุด	1
2. มีช่องทางในการ รับฟังและรับข้อ ร้องเรียนของผู้มา ติดต่อราชการและผู้ มีส่วนได้ส่วนเสีย	79 (38.2)	91 (44.0)	31 (15.0)	6 (2.8)	0 (0.0)	4.17	0.79	มาก	2
3. ข้อเสนอแนะจาก ผู้มาติดต่อราชการมี การปรับปรุงแก้ไข อย่างสม่ำเสมอ	73 (35.3)	100 (48.3)	28 (13.5)	4 (1.9)	2 (1.0)	4.15	0.80	มาก	3
รวม						4.19	0.67	มาก	

จากตารางที่ 12 พบว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี หลักการตอบสนอง (Responsiveness) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, $SD = 0.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สามารถสร้างความเชื่อมั่นไว้ใจให้กับผู้มาติดต่อราชการ ($\bar{X} = 4.25$, $SD = 0.65$) รองลงมาคือ มีช่องทางในการรับฟังและรับข้อร้องเรียนของผู้มาติดต่อราชการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ($\bar{X} = 4.18$,

SD = 0.79) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อเสนอแนะจากผู้มาติดต่อราชการมีการปรับปรุงแก้ไขอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.15$, SD = 0.80)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ภาระรับผิดชอบ/ตรวจสอบได้ (Accountability)

(n = 207)

ภาระรับผิดชอบ/ ตรวจสอบได้ (Accountability)	การประเมินผลการปฏิบัติงาน					\bar{X}	SD	แปล ความ หมาย	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
1. มีความยืดหยุ่น ในการปฏิบัติงาน เปิดรับความคิดเห็น เพื่อนำมาประยุกต์ ปรับใช้ให้เหมาะสม ต่อสถานการณ์	72 (34.8)	98 (47.3)	27 (13.0)	8 (3.9)	2 (1.0)	4.11	0.84	มาก	3
2. มีการวิเคราะห์ ปัญหาอย่าง รอบคอบ ใช้ ประสบการณ์ ความรู้และเทคนิค วิธีที่ทันสมัยเพื่อหา แก้ไขปัญหา	72 (34.8)	103 (49.8)	25 (12.1)	6 (2.9)	1 (0.5)	4.16	0.78	มาก	1
3. มีความเอาใจใส่ ต่อปัญหาส่วนร่วม	76 (36.7)	94 (45.4)	30 (14.5)	4 (1.9)	3 (1.4)	4.14	0.84	มาก	2
รวม						4.14	0.76	มาก	

จากตารางที่ 13 พบว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ภาระรับผิดชอบ/ตรวจสอบได้ (Accountability) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, SD = 0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการวิเคราะห์ปัญหาอย่างรอบคอบ ใช้ประสบการณ์ ความรู้และเทคนิควิธีที่ทันสมัยเพื่อหา

แก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.16$, $SD = 0.78$) รองลงมาคือ มีความเอาใจใส่ต่อปัญหาส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.14$, $SD = 0.84$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน เปิดรับความคิดเห็น เพื่อนำมาประยุกต์ ปรับใช้ให้เหมาะสมต่อสถานการณ์ ($\bar{X} = 4.11$, $SD = 0.84$)

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เปิดเผย/โปร่งใส (Transparency)

(n = 207)

เปิดเผย/โปร่งใส (Transparency)	การประเมินผลการปฏิบัติงาน					\bar{X}	SD	แปล ความ หมาย	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
1. มีกระบวนการ ทำงานที่เปิดเผย ตรงไปตรงมา สามารถตรวจสอบ ได้ เมื่อมีข้อสงสัย	75 (36.2)	102 (49.3)	26 (12.6)	4 (1.9)	0 (0.0)	4.20	0.73	มาก	3
2. การดำเนิน โครงการต่างๆ มี การเปิดเผยข้อมูล ต่อสาธารณะ	89 (43.0)	87 (42.0)	29 (14.0)	2 (1.0)	0 (0.0)	4.23	0.73	มาก ที่สุด	2
3. เปิดโอกาสให้ ประชาชนมีส่วน ร่วมในการติดตาม โครงการต่างๆ ได้	82 (39.5)	94 (45.4)	29 (14.0)	2 (1.0)	0 (0.0)	4.34	0.72	มาก ที่สุด	1
รวม						4.24	0.67	มาก ที่สุด	

จากตารางที่ 14 พบว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามโครงการต่างๆ ได้ ($\bar{X} = 4.34$, $SD = 0.72$) รองลงมาคือ การดำเนินโครงการต่างๆ มีการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ ($\bar{X} = 4.23$, $SD = 0.73$)

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีกระบวนการทำงานที่เปิดเผยตรงไปตรงมา สามารถตรวจสอบได้
เมื่อมีข้อสงสัย ($\bar{X} = 4.20$, $SD = 0.73$)

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรร
มาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี หลักนิติธรรม (Rule of Law)

(n = 207)

หลักนิติธรรม (Rule of Law)	การประเมินผลการปฏิบัติงาน						\bar{X}	SD	แปล ความ หมาย	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด					
1. ผู้บริหารมีการใช้อำนาจตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ	76 (36.7)	99 (47.8)	31 (15.0)	1 (0.5)	0 (0.00)	4.2	0.70	มาก	3	
2. ผู้บริหารมีการใช้อำนาจอย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อองค์กร	79 (38.2)	100 (38.3)	24 (11.6)	4 (1.9)	0 (0.00)	4.2	0.73	มากที่สุด	2	
3. ผู้บริหารสามารถปรับเปลี่ยนการทำงานเหมาะสมกับกฎระเบียบทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน	87 (42.0)	95 (45.9)	25 (12.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	4.3	0.67	มากที่สุด	1	
รวม						4.2	0.64	มาก		
						4		ที่สุด		

จากตารางที่ 15 พบว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี หลักนิติธรรม (Rule of Law) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสามารถปรับเปลี่ยนการทำงานเหมาะสมกับกฎระเบียบทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ($\bar{x} = 4.30$, $SD = 0.67$) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการใช้อำนาจอย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อองค์กร ($\bar{x} = 4.23$, $SD = 0.73$) ส่วนข้อ

ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารมีการใช้อำนาจตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.21$, $SD = 0.70$)

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ความเสมอภาค (Equity)

(n = 207)

ความเสมอภาค (Equity)	การประเมินผลการปฏิบัติงาน					\bar{X}	SD	แปล	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			ความหมาย	ลำดับ
1. บุคคลากรสามารถร้องทุกข์ต่อผู้บริหารได้ เมื่อไม่ได้รับความเป็นธรรมจากผู้บังคับบัญชา	64 (30.9)	94 (45.4)	36 (17.4)	9 (4.3)	4 (1.9)	3.99	0.91	มาก ที่สุด	2
2. การพิจารณาให้คุณ/ให้โทษ มีความเฝ้าเทียมและเสมอภาค	70 (33.8)	87 (42.0)	38 (18.4)	5 (2.4)	7 (3.4)	4.01	0.97	มาก	1
3. การพิจารณาความดี/ความชอบ เช่น การเลื่อนขั้นเงินเดือน มีความเป็นธรรมโปร่งใส	60 (29.0)	94 (45.4)	41 (19.8)	10 (4.8)	2 (1.0)	3.97	0.88	มาก	3
รวม						3.99	0.85	มาก	

จากตารางที่ 16 พบว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ความเสมอภาค (Equity) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, $SD = 0.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพิจารณาให้คุณ/ให้โทษ มีความเฝ้าเทียมและเสมอภาค ($\bar{X} = 3.99$, $SD = 0.85$) รองลงมาคือ บุคคลากรสามารถร้องทุกข์ต่อผู้บริหารได้ เมื่อไม่ได้รับความเป็นธรรมจากผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 3.99$, $SD = 0.91$) ส่วน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การพิจารณาความดี/ความชอบ เช่น การเลื่อนขึ้นเงินเดือน มีความเป็น
 ธรรมโปร่งใส ($\bar{X} = 3.97, SD = 0.88$)

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบาย
 ด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วม/การพยายาม
 แสวงหาฉันทามติ (Participation/ Consensus Oriented)

(n = 207)

การมีส่วนร่วม/การ พยายามแสวงหา ฉันทามติ (Participation/ Consensus Oriented)	การประเมินผลการปฏิบัติงาน					\bar{X}	SD	แปล ความ หมาย	ลำดับ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
1. เปิดโอกาสให้ บุคลากรมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ/ แสดงความคิดเห็น ต่อการพัฒนา องค์กร	62 (28.1)	131 (59.3)	26 (11.8)	2 (0.9)	0 (0.00)	4.04	0.86	มาก	3
2. เปิดโอกาสให้ บุคลากรมีส่วนร่วม ในการติดตาม ตรวจสอบการ ปฏิบัติงานต่างๆ ภายในองค์กร	60 (27.1)	98 (44.3)	63 (28.5)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.13	0.81	มาก	2

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหานันทามติ (Participation/ Consensus Oriented) (ต่อ)

การมีส่วนร่วม/การ พยายามแสวงหา นันทามติ (Participation/ Consensus Oriented)	การประเมินผลการปฏิบัติงาน					\bar{X}	SD	แปล ความ หมาย	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
3. มีการจัดกิจกรรม เพื่อให้บุคลากรสาน สัมพันธ์ไมตรีที่ดี ต่อกัน เช่น ศึกษา งาน อบรม	58 (26.2)	115 (52.0)	47 (21.3)	1 (0.5)	0 (0.00)	4.23	0.75	มาก ที่สุด	1
รวม						4.13	0.73	มาก	

จากตารางที่ 17 พบว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหานันทามติ (Participation/ Consensus Oriented) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, $SD = 0.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการจัดกิจกรรมเพื่อให้บุคลากรสานสัมพันธ์ไมตรีที่ดีต่อกัน เช่น ศึกษา งาน อบรม ($\bar{X} = 4.23$, $SD = 0.75$) รองลงมาคือ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานต่างๆ ภายในองค์กร ($\bar{X} = 4.13$, $SD = 0.81$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ/แสดงความคิดเห็นต่อการพัฒนาองค์กร ($\bar{X} = 4.04$, $SD = 0.86$)

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การกระจายอำนาจ (Decentralization)

(n = 207)

การกระจายอำนาจ (Decentralization)	การประเมินผลการปฏิบัติงาน					\bar{X}	SD	แปล	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			ความหมาย	ลำดับ
1. มีการให้อำนาจในการตัดสินใจแก่ผู้ร่วมงาน	63 (30.4)	100 (48.3)	41 (19.8)	3 (1.4)	0 (0.00)	4.08	0.75	มาก	2
2. เปิดโอกาสให้บุคคลากรแสดงความสามารถ แสดงความคิดเห็น และเสนอแนะ ข้อเสนอแนะต่างๆ	70 (33.8)	86 (41.5)	43 (20.8)	7 (3.4)	1 (0.5)	4.05	0.85	มาก	3
3. มีการกำหนดภารกิจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการ และมอบหมายงานแก่บุคคลากรในองค์กรได้เหมาะสม	72 (34.8)	98 (47.3)	35 (16.9)	2 (1.0)	0 (0.00)	4.16	0.73	มาก	1
รวม						4.10	0.72	มาก	

จากตารางที่ 4-16 พบว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การกระจายอำนาจ (Decentralization) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, $SD = 0.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการกำหนดภารกิจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการ และมอบหมายงานแก่บุคคลากรในองค์กรได้เหมาะสม ($\bar{X} = 4.16$, $SD = 0.73$) รองลงมาคือ มีการให้อำนาจในการตัดสินใจแก่ผู้ร่วมงาน ($\bar{X} =$

4.08, SD = 0.75) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เปิดโอกาสให้บุคคลากรแสดงความสามารถ แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะข้อเสนอแนะ ($\bar{X} = 4.05$, SD = 0.85)

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี คุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethic)

(n = 207)

คุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethic)	การประเมินผลการปฏิบัติงาน					\bar{X}	SD	แปล ความ หมาย	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
1. ผู้บริหารมี จิตสำนึกที่ดีในการ ปฏิบัติงาน	77 (37.2)	97 (46.9)	31 (15.0)	2 (1.0)	0 (0.0)	4.20	0.72	มาก	3
2. ผู้บริหารส่งเสริม การเรียนรู้คุณธรรม จริยธรรม ให้แก่ บุคคลากร	28 (39.6)	97 (46.9)	28 (13.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	4.26	0.68	มากที่สุด	1
3. ผู้บริหารเป็น ตัวอย่างที่ดี ปฏิบัติ หน้าที่อย่างมี คุณธรรมและ จริยธรรมของ องค์กร	78 (37.7)	98 (47.3)	27 (13.0)	4 (1.9)	0 (0.0)	4.21	0.74	มากที่สุด	2
รวม						4.22	0.66	มากที่สุด	

จากตารางที่ 19 พบว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี คุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethic) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.22$, SD = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมการเรียนรู้คุณธรรม จริยธรรม ให้แก่บุคคลากร ($\bar{X} = 4.26$, SD = 0.68) รองลงมาคือ ผู้บริหารเป็นตัวอย่างที่ดี ปฏิบัติหน้าที่อย่างมี คุณธรรมและจริยธรรมขององค์กร ($\bar{X} = 4.21$, SD =

0.74) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.20$, $SD = 0.72$)

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1 เพศของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน

ตารางที่ 20 วิเคราะห์เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	df	t	p
ชาย	108	4.13	205	1.148	.449*
หญิง	99	4.20			
รวม	221				

*($p \geq .05$)

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติ t - Test เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่มี เพศ ที่แตกต่างกัน มีผลการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 2 อายุของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน

ตารางที่ 21 วิเคราะห์เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	4	4.59	1.15	3.17	.015
ภายในกลุ่ม	202	73.21	0.36		
รวม	206	77.80			

*(p < .05)

จากตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ โดยใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ที่มีอายุที่ต่างกัน มีผลการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างตำแหน่งกับการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 20 ปี	20 - 30 ปี	31 - 40 ปี	41 - 50	51 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 20 ปี	4.93					
20 - 30 ปี	3.98	0.96*				
31 - 40 ปี	4.16	0.78*				
41 - 50 ปี	4.16	0.76*				
51 ปี ขึ้นไป	4.28	0.65*	-0.30*			

จากตารางที่ 22 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างอายุกับการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่าคู่ที่มีความแตกต่างกันทั้งหมด 2 คู่ ดังนี้

คู่ที่ 1 ระหว่างกลุ่มตัวอย่างอายุต่ำกว่า 20 ปี กับกลุ่มตัวอย่าง อายุ 20 - 30 ปี อายุ 31 - 40 ปี อายุ 41 - 50 ปี และอายุ 51 ปี ขึ้นไป แสดงให้เห็นว่า อายุ ต่ำกว่า 20 ปี มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีอยู่ในระดับมากกว่า กลุ่มตัวอย่างอายุ 20 - 30 ปี อายุ 31 - 40 ปี อายุ 41 - 50 ปี และอายุ 51 ปี ขึ้นไป

คู่ที่ 2 ระหว่างกลุ่มตัวอย่างอายุ 20 - 30 ปี กับกลุ่มตัวอย่างอายุ 51 ปี ขึ้นไป แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างอายุ 51 ปี ขึ้นไป มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีอยู่ในระดับมากกว่า กลุ่มตัวอย่างอายุ 20 - 30 ปี

สมมติฐานข้อที่ 3 ระดับการศึกษาของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน

ตารางที่ 23 วิเคราะห์เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2	2.36	1.18	3.19	.043
ภายในกลุ่ม	204	75.44	0.37		
รวม	206	77.80			

*($p < .05$)

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างตำแหน่งกับการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.05		0.27
ปริญญาตรี	4.11		0.21
สูงกว่าปริญญาตรี	4.31		

จากตารางที่ 24 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างอายุกับการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่าคู่ที่มีความแตกต่างกันทั้งหมด 1 คู่ คือ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กับกลุ่มตัวอย่างระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และกลุ่มตัวอย่างระดับการศึกษาปริญญาตรี แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีอยู่ในระดับมากกว่ากลุ่มตัวอย่างระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และกลุ่มตัวอย่างระดับการศึกษาปริญญาตรี

สมมติฐานข้อที่ 4 รายได้ต่อเดือนของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน

ตารางที่ 25 วิเคราะห์เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	3	0.65	0.22	0.57	0.636*
ภายในกลุ่ม	203	77.15	0.38		
รวม	206	77.80			

*(p > .05)

จากตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้ต่อเดือน โดยใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่มีรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 5 ตำแหน่งของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน

ตารางที่ 26 วิเคราะห์เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามตำแหน่ง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	3	5.95	1.98	5.6	0.001
ภายในกลุ่ม	203	71.85	0.35		
รวม	206	77.80			

*($p \leq .05$)

จากตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามตำแหน่ง โดยใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่มีตำแหน่งที่แตกต่างกัน มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 27 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างตำแหน่งกับการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

ตำแหน่ง	ค่าเฉลี่ย	ข้าราชการ	ลูกจ้างประจำ	พนักงานจ้างตามภารกิจ	พนักงานจ้างทั่วไป
ข้าราชการ	4.23				
ลูกจ้างประจำ	4.60	-0.37			
พนักงานจ้างตามภารกิจ	3.98	0.25	0.61		
พนักงานจ้างทั่วไป	4.31				

จากตารางที่ 27 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างตำแหน่งกับการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่าคู่ที่มีความแตกต่างกันทั้งหมด 2 คู่ ดังนี้

คู่ที่ 1 ระหว่างกลุ่มตัวอย่างตำแหน่งข้าราชการ กับกลุ่มตัวอย่างตำแหน่งลูกจ้างประจำ และกลุ่มตัวอย่างตำแหน่งพนักงานจ้างตามภารกิจ แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างตำแหน่งข้าราชการ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีอยู่ในระดับมากกว่า พนักงานจ้างตามภารกิจ แต่มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีอยู่ในระดับน้อยกว่า กลุ่มตัวอย่างตำแหน่งลูกจ้างประจำ

คู่ที่ 2 ระหว่างกลุ่มตัวอย่างตำแหน่งลูกจ้างประจำ กับกลุ่มตัวอย่างตำแหน่งพนักงานจ้างตามภารกิจ แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างตำแหน่งลูกจ้างประจำ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีอยู่ในระดับมากกว่า พนักงานจ้างตามภารกิจ

สมมติฐานข้อที่ 6 ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัด ชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการ ตามธรรมชาติ

ตารางที่ 28 วิเคราะห์เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมชาติของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	3	2.01	0.67	1.789	0.150*
ภายในกลุ่ม	203	75.79	0.37		
รวม	206	77.80			

*(p < .05)

จากตารางที่ 28 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบาย ด้านธรรมชาติของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน โดยใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมชาติของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่มี ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกัน มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมชาติ ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 29 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1. เพศของบุคลากรรองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลแตกต่างกัน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
2. อายุของบุคลากรรองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลแตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
3. ระดับการศึกษาของบุคลากรรองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลแตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
4. รายได้ของบุคลากรรองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลแตกต่างกัน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
5. ตำแหน่งของบุคลากรรองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลแตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
6. ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของบุคลากรรองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลแตกต่างกัน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

จากตารางที่ 4-27 พบว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารรองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่มีอายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง ที่แตกต่างกัน มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารรองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ที่มีเพศ รายได้ และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกัน มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการประเมินการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี และเพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ตำแหน่ง และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ คือบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำนวน 207 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยแจกและเก็บแบบสอบถามได้เต็มจำนวน ร้อยละร้อย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานในการทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติ t-Test และ One-way ANOVA เพื่อทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปร โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่อง การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 52.2 มีอายุ ระหว่าง 31 - 35 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 49.2 มีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 49.8 มีตำแหน่งข้าราชการ จำนวน 100 คิดเป็นร้อยละ 48.3 และส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. การประเมินการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด การประเมินการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลอยู่ในระดับ

มากที่สุด คือ หลักประสิทธิผล (Effectiveness) รองลงมาคือ หลักนิติธรรม (Rule of Law) เปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ย การประเมินการปฏิบัติงานตามนโยบาย ด้านธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก คือ ด้านคุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethic) หลักการตอบสนอง (Responsiveness) การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ (Participation/Consensus Oriented) ภาระรับผิดชอบ/ตรวจสอบได้ (Accountability) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) การกระจายอำนาจ (Decentralization) และความเสมอภาค ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามลำดับค่าคะแนนเฉลี่ย พบว่า

1.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการติดตามและประเมินงานอย่างต่อเนื่องเหมาะสมและเป็นระบบ รองลงมาคือ มีการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ที่ทันสมัยเพื่อลดต้นทุน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการจัดการที่มีผลคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณและเวลาที่เสียไป ตามลำดับ

1.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีผลการปฏิบัติงานที่บรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายตามแผนการปฏิบัติงาน รองลงมาคือ มีระบบ ขั้นตอนการทำงานตามแผนยุทธศาสตร์ นำไปสู่การปฏิบัติและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่สอดคล้องกับพันธกิจและค่านิยมขององค์กร ตามลำดับ

1.3 หลักการตอบสนอง (Responsiveness) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สามารถสร้างความเชื่อมั่นไว้ใจให้กับผู้มาติดต่อราชการ รองลงมาคือ มีช่องทางในการรับฟังและรับข้อร้องเรียนของผู้มาติดต่อราชการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อเสนอแนะจากผู้มาติดต่อราชการ มีการปรับปรุงแก้ไขอย่างสม่ำเสมอ ตามลำดับ

1.4 ภาระรับผิดชอบ/ตรวจสอบได้ (Accountability) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการวิเคราะห์ปัญหาอย่างรอบคอบ ใช้ประสบการณ์ ความรู้และเทคนิควิธีที่ทันสมัยเพื่อหาแก้ไข้ปัญหา รองลงมาคือ มีความเอาใจใส่ต่อปัญหาส่วนร่วม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน เปิดรับความคิดเห็น เพื่อนำมาประยุกต์ ปรับใช้ให้เหมาะสมต่อสถานการณ์ ตามลำดับ

1.5 เปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตาม โครงการ

ต่างๆ ได้ รองลงมาคือ การดำเนินโครงการต่างๆ มีการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีกระบวนการทำงานที่เปิดเผยตรงไปตรงมา สามารถตรวจสอบได้ เมื่อมีข้อสงสัย ตามลำดับ

1.6 หลักนิติธรรม (Rule of Law) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสามารถปรับเปลี่ยนการทำงานเหมาะสมกับกฎระเบียบทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการใช้อำนาจอย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อองค์กร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารมีการใช้อำนาจตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ ตามลำดับ

1.7 ความเสมอภาค (Equity) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพิจารณาให้ทุน/ให้โทษ มีความเท่าเทียมและเสมอภาค รองลงมาคือ บุคคลากรสามารถร้องทุกข์ต่อผู้บริหารได้ เมื่อไม่ได้รับความเป็นธรรมจากผู้บังคับบัญชา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การพิจารณาความดี/ความชอบ เช่น การเลื่อนขั้นเงินเดือน มีความเป็นธรรมโปร่งใส ตามลำดับ

1.8 การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทมติ (Participation/ Consensus Oriented) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดกิจกรรมเพื่อให้บุคลากรสานสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เช่น ศึกษาดูงาน อบรม รองลงมาคือ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานต่างๆ ภายในองค์กร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ/แสดงความคิดเห็นต่อการพัฒนาองค์กร ตามลำดับ

1.9 การกระจายอำนาจ (Decentralization) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการกำหนดภารกิจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการ และมอบหมายงานแก่บุคลากรในองค์กรได้เหมาะสม รองลงมาคือ มีการให้อำนาจในการตัดสินใจแก่ผู้ร่วมงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความสามารถ แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะข้อเสนอแนะ ตามลำดับ

1.10 คุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethic) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมการเรียนรู้คุณธรรม จริยธรรม ให้แก่บุคลากร รองลงมาคือ ผู้บริหารเป็นตัวอย่างที่ดี ปฏิบัติหน้าที่อย่างมี คุณธรรมและจริยธรรมขององค์กร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ตำแหน่ง และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

2.1 เพศของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 อายุของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างอายุกับการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี คู่ที่มีความแตกต่างกันทั้งหมด 2 คู่ คือ คู่ที่ 1 อายุต่ำกว่า 20 ปี มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีอยู่ในระดับมากกว่า กลุ่มตัวอย่างอายุ 20 - 30 ปี อายุ 31 - 40 ปี อายุ 41 - 50 ปี และอายุ 51 ปี ขึ้นไป และคู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างอายุ 51 ปี ขึ้นไป มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีอยู่ในระดับมากกว่า กลุ่มตัวอย่างอายุ 20 - 30 ปี

2.3 ระดับการศึกษาของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับการศึกษากับการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี คู่ที่มีความแตกต่างกันทั้งหมด 1 คู่ คือ กลุ่มตัวอย่างระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีอยู่ในระดับมากกว่า กลุ่มตัวอย่างระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และกลุ่มตัวอย่างระดับการศึกษาปริญญาตรี

2.4 รายได้ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลของคณะ

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.5 ตำแหน่งของบุคลากรของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างตำแหน่งกับการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันทั้งหมด 2 คู่ คือ คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างตำแหน่งข้าราชการ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีอยู่ในระดับมากกว่า พนักงานจ้างตามภารกิจ แต่มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีอยู่ในระดับน้อยกว่า กลุ่มตัวอย่างตำแหน่งลูกจ้างประจำ และคู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างตำแหน่งลูกจ้างประจำ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีอยู่ในระดับมากกว่า พนักงานจ้างตามภารกิจ

2.6 ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยเรียงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. การประเมินการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนายฉัตร นิภาภิรักษ์ (2558) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า ระดับหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอุธาน สินสุวรรณ (2558) ศึกษาเรื่อง การ

บริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี และสอดคล้องกับงานวิจัยของสันจิตติ เปลี่ยนศรี (2562) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในภาพรวมระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถนำผลมาอภิปรายแต่ละด้านได้ ดังนี้

1.1 การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณภัทร นิภารักษ์ (2558) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี หลักประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก

1.2 การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี หลักประสิทธิผล (Effectiveness) ผลการศึกษาพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณภัทร นิภารักษ์ (2558) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี หลักประสิทธิผล อยู่ในระดับมาก

1.3 การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี หลักการตอบสนอง (Responsiveness) ผลการศึกษาพบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณภัทร นิภารักษ์ (2558) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี หลักการตอบสนอง อยู่ในระดับมาก

1.4 การปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ภาระรับผิดชอบ/ตรวจสอบได้ (Accountability) ผลการศึกษาพบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณภัทร นิภารักษ์ (2558) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการ

บริหารบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ภาาระรับผิดชอบ/
ตรวจสอบได้ อยู่ในระดับมาก

1.5 การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหาร
องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) ผลการศึกษาพบว่า อยู่ในระดับ
มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพพร ประดิษฐ์ภูมิ (2561) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการ
เปลี่ยนแปลงเชิงจริยธรรมที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการภายใต้หลักธรรมาภิบาล
ของเทศบาลวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว พบว่า ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมมีค่าความ
คิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

1.6 การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหาร
องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี หลักนิติธรรม (Rule of Law) ผลการศึกษาพบว่า อยู่ในระดับ
มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนพพร ประดิษฐ์ภูมิ (2561) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการ
เปลี่ยนแปลงเชิงจริยธรรมที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการภายใต้หลักธรรมาภิบาล
ของเทศบาลวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว พบว่า ด้านหลักนิติธรรมโดยภาพรวมมีค่าความคิดเห็นอยู่
ในระดับมากที่สุด

1.7 การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหาร
องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ความเสมอภาค (Equity) ผลการศึกษาพบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่ง
สอดคล้องกับงานวิจัยของณภัทร นิการักษ์ (2558) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหาร
บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ความเสมอภาค อยู่ใน
ระดับมาก

1.8 การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหาร
องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทมติ (Participation/
Consensus Oriented) ผลการศึกษาพบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิภาพรรณ
ผิวอ่อน (2559) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุด
เหนือ อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ในด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ในภาพรวมมี
ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

1.9 การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหาร
องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การกระจายอำนาจ (Decentralization) ผลการศึกษาพบว่า อยู่ใน

ระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณภัทร นิภารักษ์ (2558) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การกระจายอำนาจ อยู่ในระดับมาก

1.10 การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี คุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethic) ผลการศึกษาพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยนพพร ประดิษฐ์ภูมิ (2561) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงจริยธรรมที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการภายใต้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว พบว่า ด้านหลักคุณธรรมของ โดยภาพรวมมีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

2. เปรียบเทียบผลการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ตำแหน่ง และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถนำผลมาอภิปรายได้ดังนี้

2.1 จำแนกตามเพศ ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี บุคลากรที่เป็นเพศหญิง และบุคลากรเพศชาย มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุษาน สินสุวรรณ (2558) ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่าเพศ มีระดับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลภาพรวมไม่แตกต่างกัน ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 จำแนกตามอายุ ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวม การประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี บุคลากรที่มีอายุระหว่าง กว่า 20 ปี มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักนโยบายด้านการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิศสมัย หมกทอง (2554) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พบว่า อายุ มีระดับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลภาพรวมแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2.3 จำแนกตามระดับการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี บุคลากรที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุชาน สีนสุวรรณ (2558) ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่าระดับการศึกษา มีระดับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลภาพรวมไม่แตกต่างกัน ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 จำแนกตามรายได้ต่อเดือน โดยภาพรวม การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี บุคลากรที่มีรายได้ต่อเดือน มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิศสมัย หมกทอง. (2554) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พบว่ารายได้ต่อเดือน มีระดับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลภาพรวมแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2.5 จำแนกตามตำแหน่ง ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี บุคลากรในตำแหน่งลูกจ้างประจำ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยพิศสมัย หมกทอง. (2554) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พบว่า ตำแหน่ง มีระดับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลภาพรวมแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2.6 จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี บุคลากรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุชาน สีนสุวรรณ (2558) ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า อายุราชการที่ต่างกันมีระดับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลภาพรวมไม่แตกต่างกัน ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษาเรื่อง การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่ง เมื่อดูข้อมูลรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความเสมอภาค การกระจายอำนาจ และหลัก ประสิทธิภาพ ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิ บาลของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ดังนี้

1. หลักความเสมอภาค คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีควรให้ ความสำคัญต่อบุคลากรอย่าง เท่าเทียมกัน ทั้งการการได้รับการปฏิบัติและได้รับบริการอย่างเท่า เทียมกัน โดยไม่มีการแบ่งแยก ทั้งในเพศ ช่วงอายุ ที่แตกต่างกัน

2. การกระจายอำนาจ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีควรให้ความสำคัญ เกี่ยวกับ เรื่องผู้บริหารมีการมอบอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานอย่าง เหมาะสมและคล่องตัวในการปฏิบัติงาน

3. หลักประสิทธิภาพ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ควรให้ความสำคัญ เกี่ยวกับเรื่องการบริหารจัดการองค์กรมีการกำหนดเป้าหมายเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ โดยมีการ กำหนดแนวทางการดำเนินที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติ และเกิดผลสัมฤทธิ์ได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการอื่น นอกเหนือจากการใช้การศึกษาวิจัยเชิง ปริมาณ เช่น การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การสังเกตแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่มี ความละเอียดมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร และบุคลากร ของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการปฏิบัติงาน ตามหลักธรรมาภิบาลอย่างเต็มรูปแบบทั้งองค์การ

3. ควรศึกษาผลจากการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านธรรมาภิบาลของคณะ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีนำประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเพื่อ เสริมสร้างคุณค่าสาธารณะ

บรรณานุกรม

- กรปักษ์ พงศ์วิวัฒน์โยธิน. (2563). ธรรมเนียมปฏิบัติกับคุณค่าสาธารณะของพนักงานเทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกริก
- โกวิท พวงงาม และอลงกรณ์ อรรถแสง. (2547). คู่มือมิติใหม่องค์การปกครองท้องถิ่นที่มาจากทางเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน. กรุงเทพฯ: เสนาธรรม.
- โกวิท พวงงาม. (2550). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.
- ชวบดินทร์ อธิพิงศ์เดช. (2560). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสังกัดที่ว่าการอำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว. รัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชวงค์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์เนชั่นที่ตี่งเซ็นต์เตอร์จำกัด.
- ชวงค์ ฉายะบุตร. (2549). การปกครองท้องถิ่นไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : พิมพ์เนชั่นที่ตี่งเซ็นต์เตอร์.
- ชูศักดิ์ เทียงตรง . (2548). การบริหารการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณภัทร นิภารักษ์. (2558). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ถวัลย์รัฐ วรเทพพุดพิงษ์. (2541). การกำหนดและการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ : ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทินพันธ์ นาคะตะ.(2526). รัฐศาสตร์ ทฤษฎี แนวคิด ปัญหาสำคัญและแนวทางการศึกษาวิเคราะห์การเมือง. กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจการคดี.
- นพพร ประดิษฐ์ภูมิ. (2561). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงจริยธรรมที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการภายใต้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว. รัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิภาพรณ ผิวอ่อน. (2559). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบลกฤษเหนือ อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.

- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2545). การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย. กรุงเทพฯ:
วิญญูชน.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2540). การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ. รายงานการ
วิจัยโครงการปรับภาคราชการสู่ยุคโลกาภิวัตน์.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. (2526). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: พีระพัฒนา.
- ประเวศ วะสี. (2545). การพัฒนามนุษย์แนวใหม่เพื่ออนาคตที่ยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: หมอ
ชาวบ้าน.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2539) กาวิจัยประเมินผล หลักการและกระบวนการ. กรุงเทพฯ :โครงการ
เอกสารและตำราคณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวงกรม พ.ศ. 2545. (2545, 2 ตุลาคม), ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม
119 (ตอนที่ 99 ก), หน้า 14 - 34.
- พิศสมัย หมกทอง. (2554) . การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย
กรุงเทพมหานคร :มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ไพฑูริย์ โพธิสว่าง. (2556). การทำวิจัยทางสังคมศาสตร์: หลักการ วิธีปฏิบัติ สถิติ และคอมพิวเตอร์.
กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์ Come, In.
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.
2542. (2542, 30 มิถุนายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 63 ง. หน้า 26-27.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 40ก, 6
เมษายน 2560, หน้า 1-90.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2541). พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540. ราชกิจจา
นุเบกษา, 15 กันยายน 2541.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2542). พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2542. ราช
กิจจานุเบกษา, 10 มีนาคม 2542.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2546). พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546. ราช
กิจจานุเบกษา, 4 พฤศจิกายน 2546.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2552). พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2552. ราช
กิจจานุเบกษา, 13 พฤศจิกายน 2552.

- ราชกิจจานุเบกษา. (2562). พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2562. ราชกิจจานุเบกษา, 16 เมษายน 2562.
- วิญญู อังคนารักษ์. (2549). แนวความคิดในการกระจายอำนาจปกครองส่วนท้องถิ่น, ในเอกสารประกอบการบรรยาย. ม.ป.ท.
- สันติวุฒิ เปลี่ยนศรี. (2562). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. รัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2542). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2555. ธรรมาภิบาลภาครัฐ สร้างชีวิตที่ดีขึ้นแก่ประชาชน 4 แนวคิด 10 หลักการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2557). หลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- เสน่ห์ จุ้ยโต. (2557). การพัฒนาขีดสมรรถนะบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- อาทิตย์ อุไรรัตน์. (2526). “บทบาทของข้าราชการไทยในการกำหนดนโยบาย”, วารสารข้าราชการ. 18 (11).
- อาทิตย์ อุไรรัตน์. (2526). บทบาทของข้าราชการไทยในการกำหนดนโยบาย,วารสารข้าราชการ. 18 (11).
- อุทัย หิรัญโต. (2549). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- อุทัย หิรัญโต. (2550). หลักการบริหารบุคคล. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อุชาน สิ้นสุวรรณ. (2558). การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โอฬาร ถิ่นบางเตียว. 2555. เจ้าพ่อท้องถิ่น การเมือง โลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์มติชน
- Baker, R.J.S. (1972). Administrative Theory and Public Administration. London : Hutchinson University Library.
- Caldwell, Lynton K. (1970). Environment : A Challenge in Modern Society. New York : Doubleday.
- Dunn, W. N. (1994). Public Policy Analysis: An Introduction. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

- Dye, Thomas R. (1984). *Understanding Public Policy*. (5th ed). Englewood Cliffs. New Jersey:Prentice -Hall, Inc.
- Easton, David. (1953). *The Political System An Inquiry in to the State of Political Science*. New York : Alfred A. Knorf.
- Greenwood, William T. (1965). *Management and Organizational Behavior : An Interdisciplinary Approach*. Ohio: South Westen Publishing Co.
- Holloway V. William. (1951) *State and Local Government in the United States*. New York : McGraw-Hill.
- Jacop ,Charles E. (1966). *Policy and Bureaucracy*. Prince, N.J. : D. Van Nostrand.
- Lasswell, Harold D. & Abraham Kaplan. (1970). *Power and Society*. New Haven :Yale University press.
- Lasswell, Harold D. & Abraham Kaplan. (1970). *Power and Society*. New Haven :Yale University press.
- Lineburry, Robert L. (1971). *Urban Politics and Publicity*. New York : Harpers Row.
- Sharkansky, Ira. (1971). *Policy Analysis in Political Science*. Chicago : Markham.
- Taro Yamane. (1973).*Statistics: An Introductory Analysis*.3rdEd.New York.Harper and Row Publications.
- UNESCAP (2005) “Policies and Good Practices in Investment Promotion and Facilitation in LDC: Bhutan Lao PDR and Timor-Leste” Economic and Social Commission for Asia and the Pacific
- United Nations Development Programme (UNDP). *Summary Human Development Report 2007/2008, Fighting Climate Change: Human Solidarity in a Divided World*.Available: <http://hdr.undp.org/en/reports/global/hrd2007-2008>. 15 January 2008.
- United Nations Development Programme. (1991). *United Nations Development Report*. UNDP.
- Wit, Daniel. (1967). *A Comparative Survey of Local Government and Administration*. Bangkok: Institute of Public Administration Thammasat University.
- World Bank. (1992). *Governance and Development*. Washington DC: The World Bank.

บรรณานุกรม

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวฐิตารีย์ พอนชานา
วัน เดือน ปี เกิด	25 มิถุนายน 2523
สถานที่เกิด	รพ.พุทธชินราช
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	1/139 หมู่ 2 ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
รางวัลหรือทุนการศึกษา	-